

Lai kariete nepārtop par ķirbi!

Foto - E. Gabranovs

Zirgu parādē. Gājienu vadībā brauca Andrejs Klitončiks un Iveta Sarmanova ar Amerikas rikšotāju Akadian Kavi (foto). Parādē piedalījās Balvu, Siguldas, Gulbenes, Rēzeknes, Ludzas, Jēkabpils, Aizkraukles un Krāslavas novadu zirgu īpašnieki.

Edgars Gabranovs

Aizvadītās brīvdienas balveniešus un pilsētas viesus priecēja gan ar jauku un pasakainu laiku, gan ar dažnedažādām aktivitātēm – lauku labumu tirdziņu, Muzeju nakti, suņu pastaigu un treniņa laukuma atklāšanu, gan ar zirgu parādi. “Izrādās, cilvēki mums ir, turklāt smaidīgi un aktīvi,” secināja visi aptaujātie, novēlot, lai turpmākās vasaras aktivitātes ir tikpat spilgtas un aizraujošas: “Lai kariete nepārvērsas par ķirbi, zirgi – par pelēm un drēbes nezaudē spožumu...”

Zemnieku saimniecības “Rudo kumeļu pauguri” saimnieki no Rēzeknes novada Kaunatas pagasta klātesošos pārsteidza ar Pelnrušķītes cienīgu karieti. Kučieris Ivars Stašuls neslēpa prieku un pārsteigumu par zirgu parādi Balvos un vēlēja, lai šī aktivitāte kļūtu par tradīciju ne tikai Balvos, bet arī citās Latvijas pilsētās. Spriežot, kāpēc mūziķiem nereti neizdodas piesaistīt tik daudz skatītāju kā zirgu parāde, Ivars atgādināja, ka zirgs ir dvēselisks dzīvnieks:

“Arī es biju patiesi pārsteigts par lielo skatītāju pulku. Jāsecina, ka Balvos brauciens bija noorganizēts augstā līmenī. Citviet ir nācies redzēt, ka daudzi cilvēki nemaz nesaprot, kas ir zirgs.” Zirgu sētas “Sudraba pakavi” īpašniece Larisa Klitončika neslēpa gandarījumu, ka sadarbībā ar biedrību “Ritineitis” izdevies īstenot tik jauku pasākumu. Viņa pieļāva, ka zirgu parāde Balvos pirmo reizi notiek ne tikai Latvijas, bet arī Baltijas valstu mērogā: “Eiropā tā ir ierasta prakse – tur gājienu dodas pat simtiem zirgu. Balvos pirmajā parādē piedalījās 20 zirgi, un ceru, ka tā kļūs par ikgadēju tradīciju. Sen Balvos nebija redzējusi tik daudz cilvēku. Tas liecina, ka dzīvnieki mūs vieno. Redzot zirdziņus, šķiet, aizmirstas visas rūpes.” Taujāta, kā savaldīt zirgus pilsētas burzmā, Larisa atklāja, ka tas nav vienkārši: “Tiesa, lielākā daļa zirgu ir pieredzējuši, bet jaunākie pieskaņojas pārējiem. Līdzcīvēkus aicinu domāt pozitīvi, darīt to, kas darāms, un dzīvot, neskatoties ne uz ko.”

Biedrības “Ritineitis” vadītāja Maruta Castrova ir pārliecināta, ka daudzi bērni nav redzējuši, kā zirgi strādā lauku darbos. “Pateicoties biedrībai “Sudraba pakavi”, izdevās noorganizēt šādu brīnišķīgu parādi. Arī es ceru, ka nākamgad būs vēl vairāk zirgu,” viņa piebilda.

* Turpinājums 7.lpp.

Nākamajā
Adugumā

● **Puķes un dzeja**
Par ko priecājas sirds

● **Pagalmu spēles un rotaļas**
Pazīstamu cilvēku bērnība

Piedalies “Prieka tūrē”!

27.maijā Balvu novadā notiks autoorientēšanās sacensības “Prieka tūrē”. Sacensību dalībniecēm jāpiesakās elektroniski līdz 22.maijam, rakstot uz e-pasta adresi: sportacentrs@balvi.lv. Pieteikumā jānorāda komandas nosaukums, pārstāvētā pašvaldība, dalībnieču vārds, uzvārds, telefona numurs un e-pasta adrese. Dalības maksa – 10 eiro no dalībnieces.

Saņem apbalvojumus

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) mūspuses amatpersonām pasniegti apbalvojumi. VUGD Pateicību izteica Viļakas posteņa vada komandiera vietniekam seržantam Kasparam Bukšam. Par ilggadīgu un priekšzīmīgu dienestu un sakarā ar Latvijas ugunsdzēsības 158.gadadienu VUGD Latgales reģiona pārvaldes Pateicību izteica Balvu daļas vada komandierim virsleitnantam Andrim

Īsziņas

Ceplītim un Balvu daļas vada komandiera vietniekam virsniekvietniekam Ritvaram Komarovskim. Par priekšzīmīgu dienestu un sakarā ar Latvijas ugunsdzēsības 158.gadadienu VUGD Latgales reģiona pārvaldes Pateicību izteica Balvu daļas ugunsdzēsējam glābējam (autovadītājam) kaprālim Gatim Krivišam un Balvu daļas vada komandierim virsleitnantam Laurim Laizānam.

Tirdziņš Viļakā

20.maijā ikviens interesents aicināts uz tirdziņu Viļakā. Atgādinām, ka no 18. līdz 21.maijam notiks Igaunijas kemperu asociācijas rīkots starptautisks pasākums “Kemperu salidojums Viļakā” (dalībnieki no Latvijas, Polijas, Somijas, Lietuvas un Igaunijas).

Vārds žurnālistam

Ingrīda Zinkovska

Mēdz teikt, ka tādas lielas laimes nemaz nav. Ir tikai tādas mazas laimītes kā spožas zvaigznītes pie augstā debesjuma. Un populārajam teicienam šajās dienās bija iespēja izpausties pilnībā. Atstājuši uz pakaramajiem *resnās* drēbes, kurās tuntuļojušies aukstajos dzīvokļos un ģērbusi birojos (krīzes apstākļos taču jātaupa!), un uzvilkuši šortus, kreklīņus, gaisīgas kleitiņas, cilvēki devās dzīvē, lai baudītu sauli un siltos laimes mirkļus. Visur Latvijā notika stādu tirgi, un cilvēki pamanīja, cik krāšņi steidz ziedēt puķes, kā tomātu stādi, *iznākuši* no siltumnīcām, prasās pēc jaunām dobēm un jauniem saimniekiem. Un cilvēki rosījās savos dārzos sējot un stādot. Un štrunts, ka Latvija nedziedāja Eirovīzijā! Un štrunts, ka Latvija zaudēja pasaules čempionāta hokeja spēles! Toties manā dabas draugu *WhatsApp* grupā, kurā nejausi esmu iekļuvusi, līdz šim nebija iekritis tik daudz ziņu kā šajās dienās, kad spīd saule, čivina putni un no olām šķijas mazuļi: “Viens putns te skaļi čiepst. Kas tas varētu būt? Vai koku čiepste? Man arī šķiet, ka koku čiepste. Pēdējais laiks atkārtot putnu dziesmas. Vai kāds piedalīsies Torņu (putnu vērošanas) ciņās? Pagalmā putnu dzertuvē pilns apmeklētāju.” Pat pieaugušie pamanījušies iebāzt degunu putnu ligzdās, lai redzētu, kas tur notiek, lai gan bērnībā esam brīdināti tā nedarīt. Tās ir tās mazās laimītes, kas mūs dara mazliet laimīgākus.

Latvijā

Kurš klūs par Latvijas nākamo prezidentu?

Saeimā pārstāvētās politiskās partijas pieteikušas trīs Valsts prezidenta amata kandidātus. Apvienotais saraksts (AS) augstajam amatam virza savu dibinātāju, uzņēmēju Uldi Pilēnu, “Progresīvie” publiskās pārvaldības eksperti – Elīnu Pinto, bet “Jaunā vienotība” – ilggadējo ārlietu ministru Edgaru Rinkeviču. Neviens no šiem kandidātiem pagaidām Saeimā nav pārliecinājis balsu vairākuma, lai uzvarētu vēlēšanās. Atgādinām, ka līdzšinējais Valsts prezidents Egils Levits negaidīti paziņoja, ka nekandidēs uz otro pilnvaru termiņu. Valsts prezidenta vēlēšanas notiks 31.maijā.

Sunākstē veidos pieminekli Jānim Stradiņam.

Aizkraukles novada Sunākstē, mācītājmuižas parkā, top akadēmiķim Jānim Stradiņam veltīts skulpturālais ansamblis “Gaismas vārti”, kura autors ir tēlnieks Ojārs Arvīds Feldbergs. Pieminekļa pamatnē jau iemūrēta laika kapsula ar vēstījumu nākamajām paaudzēm. Kapsulā ielikti Aizkraukles un Jēkabpils novadu laikraksti, kā arī Latvijas Bankas kolekcijas monēta, kas veltīta Vecajam Stenderam.

Latvija neiekļūst Eirovīzijas finālā. Lielbritānijas pilsētā Liverpūlē 67. Starptautiskā Eirovīzijas dziesmu konkursa finālā uzvarēja Zviedrijas pārstāve Loreen ar dziesmu “Tattoo” (viņa uzvarēja Eirovīzijā jau 2012. gadā, bet Zviedrijai šī ir jau septītā uzvara), otrajā vietā ierindojās Somija, bet trešajā – Izraēla. Konkursa finālā sacentās 26 dziesmas. Grupa “Sudden Lights” ar dziesmu “Aijā” pārstāvēja Latviju Eirovīzijas dziesmu konkursa pirmajā pusfinālā, taču neiekļuva konkursa finālā, paliekot uzreiz aiz līnijas iekļūšanai finālā 11.vietā.

Atceļ obligātu sejas masku lietošanu. Ņemot vērā Covid-19 izplatības riska samazinājumu, kā arī citu Eiropas Savienības valstu praksi attiecībā uz sejas masku lietošanu, valdība atcēlusi obligātu prasību par sejas masku lietošanu ārstniecības un ilgstošās sociālās aprūpes iestādēs. Taču tiek paredzētas tiesības gan ārstniecības iestādēm, gan sociālās aprūpes centriem noteikt nepieciešamību lietot sejas maskas, izvērtējot situāciju atbilstoši reģionālajai epidemioloģiskajai situācijai.

Izvēlas lētākus galamērķus. Augstās inflācijas dēļ 15% no aptaujātajiem Latvijā iedzīvotājiem izvēlas lētākus ceļošanas galamērķus. Šosezon tās ir Eiropas valstis. Notikumi pasaulē nav būtiski ietekmējuši Latvijas iedzīvotāju vēlmi ceļot, taču katrs ceturtais aptaujātais atzīst, ka nesēnā pandēmija un Ukrainā notiekošais karš liek rūpīgāk izvēlēties ceļojuma galamērķi.

(No interneta portāliem lsm.lv.; TVNET/LETA un Veselības ministrijas mājalapas)

Atklāj velotūrisma sezonu

Prezentē Latvijas Zaļos ceļus

Ingrīda Zinkovska

12.maijā Kubulu kultūras namā notika Latvijas Zaļo ceļu prezentācijas pasākums, kurā runāja par velotūrisma mērķiem, uzdevumiem un aktualitātēm, analizēja Zaļā ceļa “Rīga–Viļaka” ieguvumus un Zaļo ceļu turpmāko attīstību. Latvijas Zaļo ceļu mērķis ir popularizēt Latvijas Zaļos ceļus Rīgas, Vidzemes un Latgales reģionos.

Pauzot prieku, ka sadarbības partneri tiek tik jaukā laikā, prezentācijas dalībniekus no Balviem, Ropažiem, Gulbenes un Vidzemes tūrisma asociācijas sveica novada domes priekšsēdētāja vietniece SANDRA KAPTEINE. Viņa izteica arī gandarījumu, ka prezentācijas noslēgumā tās dalībnieki varēs baudīt sportiskās aktivitātes, kas vajadzīgas ikvienam no mums.

Vidzemes tūrisma asociācijas vadītājs RAITIS SIJĀTS, sveicot pasākuma dalībniekus, pakāvējās atmiņās, kad kādā jaukā maija dienā, līdzīgā šai, izdevies izbraukt ceļa posmu no Gulbenes līdz Viļakai un pēc tam tikties ar toreizējo Viļakas novada domes priekšsēdētāju Sergeju Maksimovu ar ideju turpināt attīstīt Zaļos ceļus no Gulbenes līdz pat Viļakai un tālāk. “Prieks, ka toreiz bija liela piekrišana tam visam un interese, un velotūrisma jomā, neraugoties uz Covid pandēmiju, izdevās paveikt daudz. Neviens tad necerēja, ka pērn augustā, noslēdzoties iepriekšējam pasākumam, gada beigās parādīsies iespēja saņemt jaunu finansējumu un atkal sākt realizēt labas lietas, kur Balvi būs vadošais partneris. Visi partneri bija gatavi turpināt darboties, nevis secināt, – paldies Dievam, tas nu ir beidzies! Šoreiz ir iespēja strādāt normālā veidā, nevis kā iepriekš, kad viens otru reāli redzējām tikai datora ekrānā, bet reāli, kas tie par cilvēkiem, iepazīnām tikai tad, kad pasākuma realizācija tuvojās beigām. Tagad sāksim no pareizā *gala*. Šodienas prezentācijā stāstīšu par Eiropas valstu pieredzi velotūrisma veicināšanā, par Vidzemes reģiona pieredzi. Tad tās lietas, kas mums kopīgi jādara, sakārtosies. Iespējams, mūsu kopīgais darbs arī tiks novērtēts starptautiski,” viņš secināja.

Balvu novada domes Attīstības plānošanas nodaļas projektu vadītāja VINETA ZELTKALNE klātesošos informēja, ka, realizējot pasākumu “Latvijas Zaļie ceļi”, velotūrisms tiks attīstīts plašāk, ne tikai līnijā Rīga–Viļaka. Lielākais izaicinājums, viņasprāt, ir, ka plānotie darbi jārealizē septiņos mēnešos, no kuriem viens jau pagājis. Patlaban no daudzajiem partneriem palikuši četri – Balvi, Gulbene, Ropaži un Vidzemes tūrisma asociācija, jo notika novadu reforma: Balvu novads apvienojās ar Viļakas novadu, un rezultātā divu novadu vietā sanāca viens. Arī citviet notika līdzīgi. Partneriem jābūt, bet katrs savā novadā dara sev vajadzīgās lietas, kas novadus, ceļus, maršrutus sasaista kopā, veidojot vienu kopīgu Latvijas Zaļo ceļu maršrutu. “Velotūrisma maršruts nesākas Rīgā no Laimas pulksteņa, ko gan gribētos, bet sākas Ogres un Ropažu pašvaldībās (tās pārstāvji arī piedalījās prezentācijā Kubulos). Taču ar Ogrī ir lieliska satiksme, kur var izbraukt ar vilcienu un pieslēg-

Bauda pavasari un sauli. Pēc prezentācijas daļas pasākuma dalībnieki kāpa uz divriteņiem, lai paši izmēģinātu un iepazītu Zaļo ceļu posmā Kubuli–Sita, kā arī baudītu pavasara burvību.

Prezentācijas dalībnieki kultūras namā. Latvijas Zaļo ceļu prezentācijā piedalījās sadarbības partneri, velotūrisma aktīvistu no Balvu, Gulbenes, Ropažu novadiem un Vidzemes tūrisma asociācijas pārstāvji.

ties Zaļajam ceļam,” secināja Vineta. Jau pērn Balvu novada velotūrisma maršrutā, kas ved pa veco dzelzceļu, uzstādīti seši informatīvie stendi, – Sitā, Kubulos, Viksnā, Kupravā, Žiguros, Viļakā. Sagatavotas un uzstādītas desmit barjeras, lai ierobežotu transporta plūsmu posmā no Sitas līdz Kupravai, ceļa zīmes. “Turpinot iesāko, Balvu novadā plānots uzstādīt divas inovatīvās barjeras, kas ierobežo veloceļu, lai tur nevarētu iebraukt smagās automašīnas. Man šīs barjeras iepatikās kā mārketinga rīks. Vienu plānots uzstādīt Kubulos, otru – Žiguros. Abas pie informatīvajiem stendiem – tur, kur tūristi parasti vēlas nofotografēties. Saliksīm arī brīdinājuma zīmes tur, kur atrodas veloceļš, brauksim pieredzes apmaiņā, un viens no tuvākajiem braucieniem jau maija beigās būs uz Īriju, kur no Balvu novada brauks četri pārstāvji, tostarp arī viens tūrisma jomas uzņēmējs,” teica Vineta. Lai velomaršruts būtu interesantāks, nevis – brauc, brauc, un apkārt tikai zaļš, zaļš un zaļš –, plānots attīrīt un atjaunot

vecos dzelzceļa stabiņus. Tiesa, tie saglabājušies visai maz, bet Kubulu – Viksnas posmā tie atrasti pat vairāk nekā desmit, sākot jau ar atpūtas vietu. Vi stabiņu atbrīvo no zāles un vēl nokrāso melnbaltu, kāds tas bijis agrāk, kad velomaršruta vietā klauzēdams ripoja vilciens, velosipēdistam rodas pavisam citas sajūtas. Velomaršruti tiek popularizēti ar domu, lai piesaistītu savam reģionam vairāk tūristu, kuri būtu motivēti pabūt teritorijā un atstāt šeit vairāk naudas. Velomaršrutu vietās veidojas naktsmītnes, ēdināšanas vietas. Balvos ļoti aktuāls ir veloceļņš no Kubuliem līdz Balviem. Vidzemes Tūrisma asociācijas vadītājs Raitis Sijāts savas ievadrūnas turpinājumā informēja par pieredzi citos velomaršrutos, par pasākumiem tūrisma šogad, un viens no tiem – Alūksnes– Gulbenes bānītim 120. Ne mazāk svarīga velotūrisma ir apmeklētāju statistika, ko veic īpaši uzstādītie skaitītāji, par ko informēja JĀNIS SIJĀTS no Vidzemes tūrisma asociācijas.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - I.Zinkovska

Sākas dārzu un puķu laiks

Ver vaļā maciņus un pērk

Lielās salnas beigušās, dārzkopji var uzelpot. Savas ziedošās puķes un zaļos košumaugus nosargājusi arī pazīstamā puķkope Biruta Circene Gobusalā. Plēves mājās valda īsta vasara, jo augi ne tikai zaļo, bet bagātīgi pumpuro un zied. Daudzveidīgs leduspuķu, begoniju, krāsaino petūniju, lobēliju un vēl citu puķu klāsts. Ir arī daži jauninājumi, par kuru izskatu un patikšanu grasās pārliecināties saimniece. Biruta audzē arī bagātīgu tomātu un piparu stādu klāstu. Ir tomāti, kas jau pavisam lieli un ziedos. Tie ir potētie, un šis sava veida eksperiments sevi jau attaisnojis.

To, ka cilvēki noilgojušies pēc dārza darbiem un grib stādīt arī košumaugus, apliecināja sestdien aizvadītais kupli apmeklētais lauku labumu tirdziņš Balvos. Netrūka nedz pārdevēju, nedz pircēju. Viens otrs savstarpējās sarunās gan pasūkstījās par cenām, kas šopavasara ievērojami kāpušas augšup, taču tik un tā gribēja ko nopirkt savam priekam.

Smaržo pa gabalu. Audzējot lavandas, jādombā, ko ar smaržīgajiem ziedņiem darīt. Sanita Prūse prot šo labumu ievilināt dažādu gan ēdamlietu, gan skaistumkopšanas procedūru klāstā. "Cenšos vairāk pati tirgot, jo patīk saskarsme ar cilvēkiem," atklāja Sanita, kurai lavandu dārzs aug Skrīveros, bet plašā viesu māja uzņem ciemiņus tepat, Balvu novada "Paradīzēs".

Gara rinda. Pie ēdamlietām tirdziņā bija pašas garākās rindas. Ozolu maizei reklāma sen vairs nav vajadzīga – tā ir pārbaudīta un novērtēta ikdienas nepieciešamība.

Kādas lilijas pirkt? Lilijas dēvē par dārza karalienēm to cēlo ziedu un smaržas dēļ. Puķu pārdevējam no Raganas atlika vien ieteikt, ko labāk izvēlēties, jo stādiem bija piekrišana. Stādīt pavasarī esot pat labāk, būs droši, ka labi ieaugs. Pieprasītākās esot pildītās lilijas to kuplo ziedu dēļ, taču citiem patīk arī veco laiku – karaliskās – lilijas.

Pirmo reizi Balvos. Daudzveidīgs puķu stādu klāsts bija atvests no Gulbenes novada Zelta lejas. Turklāt audzētāji bija atbraukuši pirmo reizi. "Mūsu saimniecībā ir izvērstas puķu audzēšana, tādēļ nolēmām atbraukt arī uz Balviem. Pricājāties, ka mūsu piedāvājumam, salīdzinot ar citiem, ir draudzīgas cenas. Pircēju, kā redzat, patiešām netrūkst. Aukstumi beigušies, var stādīt samtenes, alises un kombinēt ar neziedošiem struktūraugiem. Ja grib kaut ko košāku, jāizvēlas petūnijas, bet balkona kastēs skaisti izskatīsies pelargonijas un dažādi mikšļi," pastāstīja viena no trim māsām Vaivodēm, kurām ir draudzīgs un kopīgs puķu bizness ar mērķi atbalstīt mammu pensionāri.

Skaisti un praktiski. Tirdziņā skatu piesaistīja izšuvumi, galda sedziņas, dažādu izmēru priekšauti, kas ir saimnieces Vinetas Meisteseres darbs. Skaisti krāsu toņi, smalki krustdūrieni un elegances, – patiešām apbrīnas vērti darbi, ko var izvēlēties dāvanai vai arī sev pašam.

Bērnu priekam. Tirdziņa gaisotni kuplināja iespēja pavizināties mazajos zirdziņos, ko piedāvāja Agritas Proles lauku saimniecība.

Cilvēkiem patīk. Kāpēc nepievērst uzmanību ar šāda veida uzrakstiem, ko var pielikt redzamā vietā pagalmā, pie mājas, pirts vai kur citur. Meistars teica, ka tekstus palīdz izdomāt dators, bet uzrakstus ar printera palīdzību veido viņš pats.

M.Sprudzānes teksts un foto

Aktuāli

Kā dabai sadzīvot ar saimniecisko darbību

10. maijā Bērzpils pagasta saietu namā notika Balvu novada domes Tautsaimniecības un vides komitejas izbraukuma sēde jautājumā par atzinuma sniegšanu dabas lieguma "Lubāna mitrājs" dabas aizsardzības plānam 2023.-2035.gadam, kurā piedalījās novada vadība, deputāti, plāna izstrādes speciālisti un arī vietējie iedzīvotāji.

Sasauc ārkārtas sēdi

Pēc notikušajām sabiedriskajām apspriešanām piecos novados, kuru teritorijās atrodas Lubāna mitrājs, plāna precizētais variants iesniegts novadu pašvaldībām, tostarp Balvu novada pašvaldībai, un atzinums par to sniedzams līdz šī gada 17.maijam, lai plānu virzītu tālāk. Tādēļ pirmdien, 15.maijā, novada domes priekšsēdētājs sasauc domes ārkārtas sēdi. "Līdz 17.maijam gaidām atzinumu, kurā var būt papildu norādes vai pašvaldība vēlas, lai plāna izstrādātāji atsevišķas vietas precizē," informēja LĪGA BLANKA, kura pārstāv SIA "Enviro" un ir plāna izstrādes vadītāja. Komitejas sēdes laikā no iedzīvotājiem, deputātiem, komitejas un novada domes vadības izskanēja argumentētas pretenzijas. Notika spraiga diskusija, kuras rezultātā komitejas deputāti lēmuma SIA "Enviro" iesniegto projektu lēma virzīt atbalstīšanai domes sēdē, ja tajā tiks paredzētas darbības, kas uzlabotu to pagasta iedzīvotāju situāciju, kurus skar Lubāna mitrāja dabas aizsardzības plāns.

Neapmierina zonējums, ilgstošie plūdi

Bērzpils pagasta zemnieki plāna izstrādātājiem pārmeta, ka viņi nav izanalizējuši un ņēmuši vērā iepriekšējo projektu aktivitātes, kad mitrāja teritorijā daļēji aizbērti grāvji, lai it kā veicinātu mazā ērgļa ligzdošanu, tāpat dabas aizsardzības vārdā līdz galam nav iztīrīta Pauklītes upīte. Pēc lielajiem plūdiem 2017.gadā, ko izraisīja ilgstošas un spēcīgas lietavas, pēc zemnieku domām, nedarbojas vai darbojas ļoti slikti meliorācijas un visa lieguma hidroloģiskā sistēma. Pēc lielajiem plūdiem klānu teritorijā tūkstošos hektāru nokalta vērtīgie koki, palika tikai mazvērtīgie krūmi. "Šogad no janvāra visa teritorija atrodas zem ūdens. Ja agrāk pavasara plūdi bija mēnesi, tad tagad ūdens stāv mēnešiem ilgi. Pat Bērzpilī ūdens pagrabos turas. Pirms četriem gadiem tīrīja Pauklītes upīti, bet "mitraīne" aizliedza, lai to iztīrītu līdz lielākai upei, pietrūka tikai kilometra. Kāpēc? Ja tā turpināsies, tad šādam dabas aizsardzības plānam nav jēgas. Tas novedīs pie dabas vērtību iznīcināšanas, nevis saglabāšanas. Arī dabisko zālāju. Nedomājām, ka, stāvot zem ūdens, tajos zālajos būs kādas vērtības. Zālāji jau tagad zem ūdens ir iznīcināti, izpuvuši. Smirdīgā ūdenī negribēs dzīvot ne zivis, ne ūdensputni, pat ne padzerties mazais ērglis. Ja te grib izveidot vienu vienīgu purvu, tad cita lieta. Tad tā arī lai mums pasaka. Tad tur ūdens būs ziemu un vasaru. Ja nē, tad jātirā līcas un Aiviekstes upe. Kāpēc to nevar paredzēt tuvāko piecu gadu laikā? Ja tas netiks paredzēts dabas aizsardzības un Lubāna mitrāja apsaimniekošanas plānā, tad no mūsu runāšanas ne silts, ne auksts," izteicās vairāki zemnieki.

Par upju tīrīšanu zemniekiem piekrita arī novada domes priekšsēdētāja vietniece SANDRA KAPTEINE, sakot, ka ir jātirā gan līca, gan Aiviekste, gan Bolupe: "Kas notiek pavasaros? Paskatieties, kā mazā Vārniena pārvēršas par mazo Daugavu. Ko līdz iztīrīt grāvi, ja lielāka ūdenstilpe ir pilna līdz lūpai un ūdeni neņem pretī. Viss ir jādara kompleksi un secīgi."

Zemnieki plāna izstrādātājiem pārmeta, kāpēc izmainīts zonējums lieguma teritorijā, kur bijis mežs. No meža zemes tas kļuvis par dabas parka zonu. Vai atkal zemniekus grib apšmāukt? Taisnība, koki gājuši bojā plūdu rezultātā, bet tā nav viņu vaina. Turpreti kāds cits vīrietis, kurš pārstāvēja savus vecākus un runāja par viņu īpašumu, kas atrodas dabas lieguma zonā, lūdza mainīt zonējumu uz vieglāku, proti, dabas parka zonu.

Ierosina ievest pārvietojamo ganāmpulku

Zemnieki par situāciju puda neizpratni un bija nobažījušies par nākotni. Bērzpils pagasta pārvaldes vadītāja BIRUTA BOGDANE, kurai dabas liegumā pieder 40 hektāru lielas platības, arī atzina, ka tās grūti apsaimniekot. Nopļauto sienu, piemēram, nav kur likt. Tādēļ labākais veids šo platību nogaišanai būtu ievest pārvietojamo ganāmpulku, kā to dara Gaujas Nacionālā parka teritorijā un citviet Latvijā. "Dabas pārvalde lai atved lopiņus, es par šo pakalpojumu

Emocionālas diskusijas. Komentējot dabas lieguma "Lubāna mitrājs" dabas aizsardzības plānu, Bērzpils pagasta zemnieki savos izteikumos bija emocionāli. Viņi netaupīja arī ironiju un skarbus vārdus, ko raidīja plāna izstrādātāju adresē.

Skaidro detaļas. Plāna izstrādes vadītāja Līga Blanka interesentiem skaidroja atsevišķas plāna detaļas.

samaksāšu," viņa teica. Šo priekšlikumu atbalstīja Dabas aizsardzības pārvaldes, Latgales reģiona administrācijas direktore ANDA ZEIZE, kura piedalījās izbraukuma sēdē. Viņa uzsvēra, ka valstī šī ideja ir pirmsākumā, bet ļoti atbalstāma. Ir noslēgts līgums ar Latvijas Dabas fondu, kurš piedāvā mobilā ganāmpulka pakalpojumu. Savukārt sarunā ar "Vaduguni" B. Bogdane uzsvēra, ka iedzīvotājiem pašiem vairāk jāinteresējas par savu īpašumu. Piezvanot vai aizrakstot plāna izstrādātājiem un darot zināmu īpašuma kadastra numuru, meža zemes jau sen varēja tikt ieliktas lieguma, nevis dabas parka zonā. "Kopumā jauno dabas lieguma plānu atbalstu," viņa teica.

Atbalstu "Lubāna mitrāja" dabas aizsardzības plānam puda arī A.Zeize: "Iedzīvotāju bažas ļoti labi saprotam, bet plāns ir pamats jauniem projektiem, labs rīks pašvaldībām un iedzīvotājiem finansējuma piesaistei, un tā ir šī plāna galvenā būtība. Patlaban Lubāna mitrājs atrodas tajā stāvoklī, ka ļoti daudzi projekti tam vienkārši iet garām, jo nav dabas aizsardzības plāna."

Lemj par vairākiem nosacījumiem

Komitejas sēdes noslēgumā, apkopojot iedzīvotāju komentārus un speciālistu viedokļus, novada domes priekšsēdētājs S.Maksimovs un komitejas priekšsēdētājs J.Trupovnieks

Latgales dabas lietu zinātāja. Dabas aizsardzības pārvaldes Latgales reģiona administrācijas vadītāja Anda Zeize labi pārzina dabas lietas mūsupusē.

secināja, ka plāna izstrādātāji tomēr ņēmuši vērā iedzīvotāju iebildumus par mitrāja teritorijas paplašināšanu, ietverot tajā pat Lazdukalna pagasta centru, kas ļoti apgrūtinātu saimniecisko darbību. Arī lieguma noteikumi bija ļoti stingri. Jaunais plāns saimnieciskajai darbībai ir daudz lojālāks. Taču pirms atbalstīt plāna tālāku virzīšanu apstiprināšanai Dabas aizsardzības pārvaldē un Vides un reģionālās attīstības ministrijā, plānā iekļaujams iepriekš realizēto projektu izvērtējums, kādas problēmas tie radījuši. Mitrāja teritorijā veiktās izmaiņas ietekmēs tā tuvumā dzīvojošos iedzīvotājus, tādēļ hidroloģiskās aktivitātes ir ļoti svarīgas. Ir jānosaka, kuras ūdens tilpes iekļaujamas prioritārajā sarakstā to tīrīšanai. Jāņem vērā arī iedzīvotāju iebildumi par lieguma zonējumu.

Informē par plāna izstrādes gaitu

Lubāna mitrāja dabas aizsardzības plāna izstrāde sākās 2020.gada rudenī. Plānu izstrādājuši eksperti, kas gājuši dabā, apsekojuši teritoriju. Plāna izstrādē izmantoti dati no dabas skaitīšanas, notikušas vairākas ekspertu sanāksmes, konsultatīvās grupas sanāksme. Visos novados, kuru teritorijas atrodas Lubāna mitrājā, notikušas plāna sabiedriskās apspriešanas, plāns precizēts, nosūtīts pašvaldībām, plāna izstrādātāji tikušies ar pašvaldību pārstāvjiem. Sabiedriskās apspriešanas laikā plāna izstrādātāji saņēmuši 53 vēstules, e-pastus, iesniegumus, arī kolektīvo iesniegumu no Balvu novada iedzīvotājiem pret dabas lieguma paplašināšanu, kas arī izskatīts. Lubāna mitrājs aizņem vairāk nekā 50 tūkstošus hektāru, bet Balvu novads tā teritorijā – aptuveni ceturto daļu.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Koka darbu bodīte Rugājos

Idejām piešķilt īsto dzirksteli

Maruta Sprudzāne

Rugāju pagasta centrā ir jaunums. Durvis vēris veikaliņš ar interesantu koka darinājumu piedāvājumu. Tā saimnieki ir KĀRLIS un INGA BRŪVERI, kuriem piemīt radoša darba gars un patīk sarunas ar apmeklētājiem.

Bijušo pasta māju, kur tagad iekārtota darbnīca un priekšpusē arī neliels veikaliņš, Brūveri iegādājās pirms vairākiem gadiem. Tur pietiek telpu ražotnei un arī gatavo darbu stūrītim. Izliktās lietas piesaista uzmanību, un, kā pārliecinājušies saimnieki, dažkārt cilvēki ienāk arī vienkārši tāpat, lai paskatītos un parunātos. Vietējiem ir svarīgi zināt, kas notiek viņu pagastā un kas te ir jauns.

Kārlis ir galdnieks, savulaik viņa galvenā specializācija bija koka kāpņu izgatavošana, kas bija ļoti dārgs pacietīga un prasmīga darba rezultāts. Tagad Kārlis smeļ, ka pats tik dārgu preci gan nekad nepirktu, taču Rīgas apkaimes klientiem tas bija pa kabatai. Kārļa ģimene dzīvo laukos, viņš labi zina, ka šajā pusē cilvēkiem ir cita rocība un arī prasības. Bet ideja ražot dažādus koka darinājumus radās nejauši. Atbildi palīdzēja rast koka atgriezumi. Kārļa mamma pat vilka tos ārā no krāsns mutes, lai paglābtu. Godīgi sakot, bija žēl mest ugunī tik skaistus dēliņus, kas palika pāri no kāpnēm un it kā nekam vairs nederēja. Patiesībā taču vērtīgi koki! Malkai tagad ir liela cena, kur nu vēl labam osim, kas kubikmetrā maksā ap 700 eiro. "Biju gatavs sākt ražot kaut ko mazu, taču skaistu un noderīgu! Gribējās, lai tā nav tikai lieta, ko nolikt plauktā un aizmirst. Labākais variants, protams, lai vienlaikus tās ir gan skaistas, gan noderīgas," saka Kārlis. Kā ideja realizējusies, tagad var redzēt bodītes piedāvājumā, kur ir dažādi, glīti acij un praktiski sadzīvei, priekšmeti. Saimniecēm noteikti patīk pamatīgie gaļas dēliņi un koka lāpstīņas, taču ir arī interesanti svečturi, paplātes parketa stilā, salvešu turētāji, ezītis zīmuļiem, oriģināli drēbju pakaramie, savdabīgs puķu pods un vēl cits kas, kapu soliņu ar uzrakstu ieskaitot. Būtībā visa Brūveru ģimene iesaistās radošo ideju meklējumos un to īstenošanā. Bodītē ir arī vecākās meitas Henrietas darinātās pērļu rotas un gleznas ar koka tekstūru. Koka darinājumi nav masveida produkts, jo doma ir uzklaut arī pašus klientus, noskaidrojot viņu vēlmes un palīdzot sarūpēt dāvanīgas svētkiem vai konkrētām jubilejas reizēm. Tas varētu būt arī iegrāvējums ar skaistu novēlējumu izgatavotajā koka priekšmetā.

Kārlis stāsta, ka bodītes apmeklētāji izrāda lielu interesi. Par to pārliecinājās arī "Vaduguns", jo intervijas reizē ienāca skolotāja ar lūgumu ļaut pēc brīža paciemoties skolas bērniem un saimniekiem pastāstīt par savu ražotni un koka izstrādājumiem. Taču skaidrs arī, ka būtisks ienākumu avots bodītē nebūs. "Galvenais mūsu prieks, lai nāk cilvēki. Ja varam arī

✓ Uzņēmējam ir svarīgi pārdot savus ražojumus. Tāpēc iedrošināt un iemācīt lietot starptautisko Etsy platformu, lai atvērtu savu veikaliņu, būtu vērtīgāk, nekā klausīties semināros teoriju vai braukt pieredzē uz kādu citu novadu. Arī balvenieši ražo daudzas labas lietas, bet viņiem vajag iet plašumā.

(No sarunas ar Kārlis)

nedaudz nopelnīt, ja var samaksāt rēķinus un ģimenei ir iztikšana, tad pavisam labi. Uzskatu, ka ir svarīgi darboties un veidot vidi tur, kur paši dzīvojam," teic Kārlis. Vienlaikus viņš sarunā pieminēja arī Balvus – pilsētiņu, kurai daudz kā vēl pietrūkst, lai varētu baudīt jauku noskaņu un vidi. Kā teica Kārlis, – Balviem ir ezers, ir iespējas, vajag tikai atrast un piešķilt to īsto dzirksteli.

Priekšā vasara, tūrisma sezona. Arī Rugājos piestāj lieli autobusi, jo te ir objekti, ko skatīt ciemiņiem, un interesanti cilvēki, kuros ieklausīties. Tad pa skatienam būs arī koka darinājumu bodīte. Kārlis atzīst: "Agrāk domāju, ka man kā uzņēmējam jāražo kaut kas liels un īpašs, un tikai ar to var piesaistīt pircēju. Patiesībā tās var būt maza izmēra lietas, toties praktiskas un noderīgas. Kaut vai sīkie klucīši – salvešu turētāji vai koka lāpstīņas ēdienu gatavošanai."

Brūveru ģimene pievērsusies vēl cita veida nodarbēm. Viņi

Foto - M.Sprudzāne

Veikaliņš ir atvērts. Tajā apmeklētāji ienāk arī tāpat vien – lai paskatītos. Laikraksta intervijas reizē bodītē ieskrēja vietējie skolas bērni, paspējot uzdot savus jautājumus.

Foto - M.Sprudzāne

Darba vide. Tā ikdienā ir Kārļa darba vieta. Piecpadsmit gadus viņš ražoja koka kāpnes, taču tagad pievērsies cita veida koka izstrādājumu izgatavošanai. Atbalstu sniedz arī sievas Ingas izdoma, kura koka priekšmetiem, kā saka Kārlis, *ieliek dvēseli.*

Foto - M.Sprudzāne

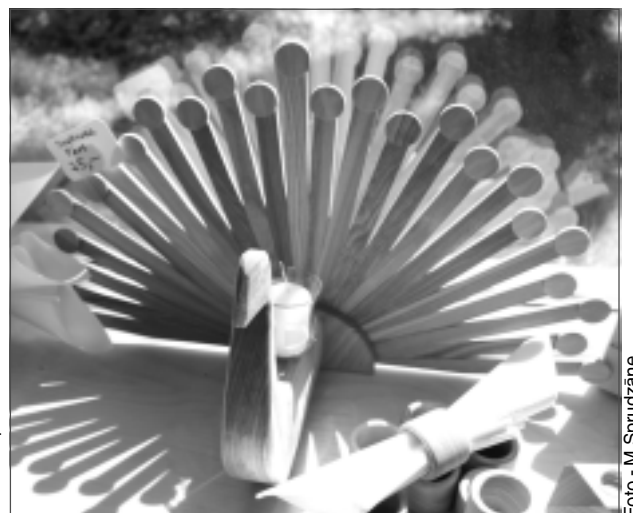

Foto - M.Sprudzāne

Koka dekori ar praktisku pielietojumu. Skaistās oša līstītes salika kopā, un radās svečtē – pāvs. Pārsvārā visi koka izstrādājumi darināti no oša, jo tas ir ciets, skaistas šķiedras koks. Pievilcīgas ir arī nelielās koka kārbīņas.

atrod laiku arī dārzkopībai un puķu audzēšanai. Iespējams, arī lilliju audzēšana pēc laika varētu kļūt par sava veida biznesu. Šovasar pašu izaudzētās lillijas viņu lauku sētā uzziēdēs pirmo reizi. Vēl viņiem ir vistas un trīs mazie zirdziņi. Kārlis saka:

"Esmu zemes cilvēks, man patīk rušināties un stādīt. Laikam neesam tipiskie uzņēmēji, kuri priekšplānā redz tikai naudu. Vērtīgāk strādāt tā, lai ir prieks un gandarījums pašiem."

Balvos pirmais frizieris vīrietis

Veido skaistumu ar savām rokām

“Frizēšana ir svarīgākā manas dzīves nodarbošanās un arī viens no vienkāršākajiem biznesiem pasaulē, jo frizēt var jebkurā pasaules malā. Kas tad meistaram daudz vajadzīgs? Spogulis, krēsls, daži piederumi... Bet vēl jābūt lielai patīkšanai uz to, ko dari. Un tas ir svarīgāk par visu iepriekš minēto,” teic bijušais ogrēnietis JURIS, kurš jau divus mēnešus Balvos sauc par savām otrajām mājām un pamatoti var lepoties ar faktu, ka ir pirmais frizieris vīrietis Balvu novadā.

Juris Balvos ieradās no vēju pilsētas Liepājas, uz kuru pirms diviem gadiem pārcēlās no Gērnsijas salas Anglijā. Kopumā ārpus Latvijas robežām vīrietis pavadījis vairāk nekā 20 gadus, un visu šo laiku viņa pamatnodarbošanās bija friziera darbs. Kā tas viss sākās? Juris atmiņā atsauc padomju laikus, kad viņa dzimtajā pilsētā Ogrē bija viena frizētava, kurā strādāja vairākas meistas. Pierakstu sistēma tolaik, protams, nepastāvēja, tādēļ visi frizēties gribētāji sēdēja *dzīvajā* rindā un pacietīgi gaidīja savu kārtu. “Meistaru bija daudz, bet es gāju tikai pie vienas, jo viņa mācēja labi griezt. Visas citas vienmēr atrunājās un teica, – vai, es nevaru aizmugurē pakāpīti uztaisīt, jo mati tādi un šitādi, bet nezin kāpēc tā viena friziere to varēja izdarīt bez problēmām. Man pat bija sava taktika – palaidu pa priekšu citus klientus, lai tikai rindas kārtībā tiktu pie savas meistas. Un tā, sēžot rindā un gaidot savu kārtu, vienmēr vēroju, kā viņa strādā. Pēc kāda laika šķita, ka arī es māku griezt. Un izrādās, ka mācēju. Drīz vien nofrizēju vienu kaimiņu, tad – otru, un tā tālāk. Pēc kāda laika aizbraucu pie tantes Vācijā, kur pastrādāju salonā par sieviešu un vīriešu frizieri. Vēl šodien palikušas prātā pirmās darba dienas – strādāju, sarku un sviđu, jo manu darbu vēroja no malas. Tās bija istas ugunskrīstības un liela atbildība, bet man viss izdevās,” stāsta meistars.

Sākumā darbs restorānā, tad savs bizness

Ap 2000. gadu Latvijā iestājās grūti laiki, kad daudzi tautieši salika ceļasomas un devās labākas dzīves meklējumos uz ārzemēm. Pamēģināt spēkus Anglijā, Gērnsijas salā, Juri pamudināja viņa draugs, kurš jau gadu tur strādāja un dzīvoja. “Daudz nedomājot, piekritu. Mans pirmais darbs bija restorānā, jo nebija labu angļu valodas zināšanu. Kad to mazliet uzlaboju, aizgāju pastrādāt frizētavā pie kādas tajietes. Taču tas nebija ilgi. Tajietes klienti drīz vien sāka nākt frizēties pie manis, un pēkšņi izrādījās, ka vairs nemāku griezt, ne skaitīt, ne ko citu darīt,” atminas Juris. Tas bija brīdis, kad viņš nolēma sākt pats savu biznesu un atvēra mazu frizētavu. Tagad Juris spriež, ka puse no veiksmes bija frizētavas atrašanās vieta – iela, uz kuras vienmēr apgrozījās daudz cilvēku. Tālāk viss, kā jau biznesā – daudz klientu, labi ienākumi. Viss *gāja* kā no rokās. “Gadi desmit pagāja, un man jau deguns bija *gaisā* – vajag to un šito, sāku braukāt apkārt. Aizbraucu uz Ameriku, jo jau kopš bērnības tas bija viens no maniem sapņiem, kuru vajadzēja piepildīt. Jā, tur viss bija forši un jauki – gan cilvēki, gan daba, bet man ļoti nepatika lielie attālumi un nepārtrauktā pārvietošanās ar mašīnu. Pāris mēnešus pastrādāju un sapratu, ka jādodas atpakaļ, jo man nepatika dzīve ASV,” stāsta frizieris. Atgriezoties Gērnsijā, kur ziemā pārsvarā list lietus, bet, ja nelīst, tad smidzina, Juris sailgojās pēc saules un labākiem laikapstākļiem. Viņš aizvēra savu salonu un nolēma doties uz Kipru. Tur frizētavā Jura kolēģis bija puisis, kurš nerunāja ne krievu, ne latviešu valodā – tikai angļu. “Tas bija vairāk nekā vērtīgi, jo pietika ar divām, trīs nedēļām, un pēkšņi man valoda *aizgāja*. Pilnīgi piekritu, ka valoda ir jālieto. Jā, tu vari mācīties kursus, cik gribi, bet, ja nedzīvosi vidē, kurā ir tikai angļu valoda, nekas nesanāks. Un vēl labāk, ja blakus ir cilvēks, kurš nekomplekso un netaisa lielas acis, kad pasaki kādu nepareizu vārdu. Man tāds bija,” teic Juris. Kādu laiku padzīvojis tur, Juris saprata, ka tā salons 100 metru attālumā no jūras ir ļoti forši, bet +52 grādi ēnā... Tas tomēr nebija domāts viņam.

Tā Kunga ceļi nav izdibināmi...

20 gadu laikā Juris paspēja pastrādāt un iepazīt cilvēkus

Vācijā, Anglijā, Amerikā, Kiprā, Maltā. Sākās Covid laiks, kad stājās spēkā stingri ierobežojumi, viņš pieņēma lēmumu atgriezties Latvijā, Liepājā. “Atradu Liepājā foršu vietņu frizētavai, bet, kamēr domāju, vai man vajag, telpas aizņēma. Pēc tam atradu vēl, arī tās aizņēma. Laikam jau tas bija liktenīgi. Drīz vien secināju, ka tā Kunga ceļi nav izdibināmi, jo februāra beigās jau biju Latvijas otrā pusē – Balvos,” stāsta frizieris. Izrādās, ka uz mūsu mazo pilsētiņu Juri atvilināja draugs, ar kuru savulaik abi strādāja Anglijā. “Vienu laiku kopā bijām ārzemēs, tad viņš atbrauca uz Rīgu un sāka remontēt automašīnas. Pēc kāda laika Aleksejs ieprecējās Balvos. Viņš arī bija tas, kurš zvanija un teica, – klau, Juri, mums Balvos vajag frizieri. Sākumā atbildēju izvairīgi un teicu, – jā, es saprotu. Pagāja laiks, un viņš zvina atkal, – nu tad tu brauksi vai nebrauksi?” stāsta Juris. Būdam radoša personība, kuram vismazāk pie sirds iet papīru kārtošana un juridiska rakstura formalitātes, viņš atzina, ka tas ir pats nepatīkamākais, kas vien var būt: “Iedod man otu, es zīmēšu, iedod šķēres – griežīšu, bet visi juridiskie jautājumi un to kārtošana man ļoti netiek. Par laimi, topošās darbavietas (salona “Meraki” meitenes) apsoliņas palīdzēt visu sakārtot, un to arī izdarīja. Es gluži kā firmas direktors tikai uz dokumentiem liku savu parakstu.”

Jābūt gan frizierim, gan psihoterapeitam

Juris pārsvarā frizē vīriešus, un daudzo darba gadu laikā viņš nonācis pie secinājuma, ka stiprā dzimuma pārstāvji kopumā ir diezgan konservatīvi. Tas nu ir fakts, ka ikvienas frizūras pamatā tomēr bijusi, ir un būs klasika. Vismaz puse no vīriešiem atnāk un paziņo – augšā atstāj tik centimetrus matu, sānos – tik. Viņi mūžam neko nemainīs. Taču gadās, protams, arī tādi, kuri labprāt ļaujas eksperimentiem un kaut kam neparastākam. “Ja cilvēks ir atvērts, var daudz ko izrunāt, es redzu, kas viņam varētu piestāvēt, kas – nē. Varu palīdzēt, kādam jaunam puikam kaut ko ieteikt – pēc tam viņš iet projām, un priecājamies abi. Ir bijis tā, ka atnāk klients un saka, – gribu kaut ko pamainīt, bet nezinu, ko. Un tad notiek saruna, – es painteresējos, kur un par ko cilvēks strādā, cik brīvi savā darbā var justies? Tad arī var domāt, ko un kā labāk griezt. Galvenais, lai matu griezumam saskan ar koptēlu un pārējo imidžu. Piemēram, angļu tantes šajā ziņā ir ļoti atvērtas un dullas – bez problēmām un lielas domāšanas matos var ielikt gaiši zilu vai rozā tonīti. Viņas tiešām ir feinas. Un nezin kādēļ visi šie pozitīvi trakie klienti vienmēr nāca pie manis,” stāsta frizieris.

Katrs klients ir reklāma

Viens no pakalpojumiem, ko savā darbā sniedz Juris, ir arī bārdas sakopšana. Viņš pats visu mūžu nēsājis bārdi, tādēļ par tās kopšanu zina visu. “Pasaules lielajās miljonu pilsētās, protams, darbojas saloni, kuros strādā tikai bārdas meistari. Bārdas sakopšana ir ilgstošs process, kam jāvelta daudz laika, jāsaņem procedūrai, un tas attiecīgi arī maksā. Un ir vēl viens svarīgs faktors – lai viss izdotos labi, savs darbs jāmīl. Ja tu nemīli to, ko dari, tu nepilnveidojies,” uzskata frizieris.

Viņaprāt, lielākā modes noteicēja ir iela, kaut gan laiki mainās un tagad visiem pieejams internets. “Atceros, kad dzīvoju Vācijā, tur jau bija izplatīta panku kustība, bet pagāja divi gadi, līdz tā mode atnāca arī uz Latviju. Dzīvē viss notiek vienkārši – cilvēks iet pa ielu, ierauga pretimnācēju ar frizūru, kas iepatīkas, un saprot, ka arī viņš grib tādu. Mūsdienās

Foto - no personīgā arhīva

Jaunajā vietā iejuties. Jau divus mēnešus bijušais ogrēnietis Juris par savu jauno darbavietu sauc frizētavu “Meraki” Balvos. Frizieris teic, ka Balvos jau ir iejuties un uz darbu nāk ar prieku, jo te ir ļoti atsaucīgas un pretimnākošas kolēģes un, protams, klienti, kuri jau no pirmajām dienām pauduši uzticību meistaram vīrietim.

esmu novērojis, ka robežas zūd, pasaule kļūst globālāka un atvērtāka pārmaiņām. Bet es atkārtos, – ja tu nemīli to, ko dari, ja neskaties un nevēro, tu nebūsi labākais. Un tu vari mīlēt tikai to, ko saproti. Tad tu vari iet tajā virzienā. Māksliniekiem – jāzīmē, frizieriem – jāgriež. Meistars pats sevi apzog, ja strādā tā, ka pašam nav gandarijuma, jo katrs safrizētais klients ir viņa reklāma. Uztaisīsi slikti, būs antikreklāma. Lielajās miljonu pilsētās ir frizieri, kuri var atļauties strādāt slikti un pavirši. Viņu frizētavai katru dienu iet garām tūkstošiem cilvēku. Viens ienāk, viņu ātri *pa fisko* nofrizē, un viss. Aprite ir, bet tie nav frizieri, grūti viņus par tādiem nosaukt,” uzskata Juris.

Jāprot iziet no komforta zonas

Divu mēnešu laikā, kopš Juris ir Balvos, viņš jau paspējis iepazīt mūsu mazpilsētu un, tā teikt, apburzīties jaunajā vidē. “Kad no Anglijas atbraucu uz Liepāju, uzreiz devos uz mežu, jo esmu kaislīgs sēņotājs. Tie Liepājas pusē bija pilni ar baravikām, apšubekām, celmenēm, vienīgi gaileņu šķita maz. Un tad vēl jūra, dzintari... Balvus ar Liepāju, protams, grūti salīdzināt, jo Balvi ir maza, kompakta pilsētiņa, bet te viss ir – gan sporta zāle, gan veikali. Būvniecības veikalā vienmēr redzu pircēju rindas – cilvēki tāpat dara, un laukos jau vienmēr ir, ko darīt,” secina Juris.

No darba brīvajā laikā viņš labprāt nododas savam vaļaspriekam – darbojas ar koku un veido mākslas darbus. Kā pats teic, – lai nav jāsēž bezdarbībā, labprāt kaut ko meistaro. Viens no Jura pēdējiem darbiem ir melns koka trauks ar *kājām*, kas, ienākot dzīvoklī, varētu kalpot, piemēram, par atslēgu glabāšanas vietu. Bet padomā vēl, protams, daudzas citas nerealizētas idejas. “Daudzi brīnās, kā es tā varu – pēc 20 gadu prombūtnes pēkšņi atgriezties Latvijā, tad no Liepājas atbraukt dzīvot uz Balviem. Man tas ir viegli – savācies, un prom. Laikam ejot, esmu sapratis, ka nedrīkst apaugt ar mantām, jo īstenībā cilvēkam dzīvē nemaz tik daudz nevajag. Taču tai pat laikā mēs ļoti saprotam, ka mantas ir sava veida komforts. Esmu iemācījies iziet no savas komforta zonas, varbūt tādēļ ir tik viegli pieņemt jaunus izaicinājumus un izmantot iespējas, ko dzīve piespēl,” prāto Juris.

Top jauns tūrisma objekts

“Kotiņos” atklāta tūrisma sezona

Foto - A.Kirsanovs

Foto - A.Kirsanovs

Ēka sākusī elpot. No muižas ēkas atrakts zemes virsslānis, lai ēka varētu sākt elpot, lai pamati kļūtu sausāki. Apkārt muižai izzāģēti vecie, bīstamie koki. Ar laiku teritorija tiks sakopta un labiekārtota. Kā ziņāja teikt R.Keišs, ar laiku varētu tikt atjaunota arī padomju laikos muižas tuvumā esošā estrāde.

Ingrīda Zinkovska

Zemnieku saimniecība “Kotiņi” Šķilbēnu pagastā, kas ir viena no lielākajām Latvijā, nodarbojas ne tikai ar zemkopību, bet uzņem arī tūristus, kuriem piedāvā paēst atjaunotajās un skaisti iekārtotajās Rekovas dzirnavās.

Saimniecības projektu vadītājs ROLANDS KEIŠS lēš, ka pērn, *savelkot kopā* skaitļus, saimniecību apmeklējuši aptuveni 3000 tūristu no dažādām Latvijas vietām. Ciemiņu mērķis, ceļojot pa Latgali divas dienas, ir ne tikai paskatīties, kā saimnieko vienā no lielākajām saimniecībām, kur ražo arī lauksaimniecības produkciju, bet arī nobaudīt savādākus ēdienus, ko gatavo no šīs produkcijas. “Šogad “Kotiņos” vēl vairāk esam piedomājuši pie tūrisma attīstības. Un ne tikai piedomājuši, bet arī piestrādājuši, lai varētu uzņemt ne tikai pieaugušos, bet arī bērnu grupiņas. Bērniem

sagatavotas dažādas jautras atrakcijas, lai ieinteresētu viņus izzināt un saprast, kas ir graudi, kas – pupas un citi lauksaimniecības augi. Bērni, lai saliktu puzzle vai pašķirotu zirņus no pupām, varēs piemest dibenu uz maisiem, kas pildīti ar dabas materiāliem” smeļ Rolands. “Kotiņos” gatavo arī dažādus dabas objektiņus, kas tūristiem būs pamācoši saistībā ar lauksaimniecību. Saimniecība palielinājusi darbinieku skaitu, kas nodarbojas ar tūristiem – uzņem tūristu grupas, vada ekskursijas, gādā par tikšanos ar kādu no saimniecības pārstāvjiem. Šie pienākumi uzticēti Sandrai Ločmelei, kura līdz šim strādājusi kultūras jomā. Atklājot aktīvo tūrisma sezonu, pirmie ceļotāji jau apmeklējuši “Kotiņos”. Šī gada kalendārs iezīmē arī ar turpmākajiem tūristu grupu pieteikumiem. “Mūsu mērķis ir parādīt, ka Latgale nav pamesta vieta, bet te notiek ražošana, ka glīti sakārtotajās Rekovas dzirnavās var garšīgi paēst savādāk no tām izejvielām, ko paši saražojam,” secina R.Keišs.

Kā jauns saimniecības tūrisma objekts sevi pieteikusi Šķilbēnu muiža, par kuras īpašnieku tagad kļuvuši “Kotiņi”. Pirms laika šķilbēniete Mārīta Šakina sociālajos tīklos rakstīja: “Draugi! Šķilbēnu muižai beidzot ir paveicies un tā tikusi pie īsta saimnieka, kurš uzsācis pamatīgus teritorijas sakopšanas darbus.” Protams, līdz tam, lai muiža varētu uzņemt viesus, vēl ejams tāls ceļš. Tam vajadzīgs laiks un nauda, jo ēka ilgu laiku stāvējusi neapsaimniekota, līdz ar to netika apkurināta. Bet aplūkot ēku no ārpusē varēs, un arī vēstures pētnieki, iespējams, būs atraduši jaunus faktus par šo seno objektu. Muižas ēkas īpašnieku maiņa nesusi atvieglojumu arī Šķilbēnu pagasta pārvaldes vadītājam Andrim Mežalam. “Līdz šim ēkas īpašniekam, kurš nedzīvoja uz vietas, bija jāmeklē, kas sakops teritoriju – nopļaus zāli, sagrābs lapas. Jaunais saimnieks ir izzāģējis vecos un bīstamos kokus, ar laiku te būs sakopta vieta, kas jau ir liels pluss pagasta teritorijas labkatā,” viņš secina.

Zirgu parāde

* Sākums 1.lpp.

Foto - E.Gabranovs

Ar autentisku braucamrīku. Rudīte Zelča un Silva Dambē (zirgu sēta “Aizpurves zirgi” Medņevas pagastā) braucienā devās ar Latvijas šķirnes ķēvi Sakuru, iejūgtu droškā, ar kādām brauca mūsu senči. Jāpiebilst, ka Rudīte ar saviem Amerikas šķirnes zirgiem aktīvi piedalās rīkšotāju sacensībās, un mājās jau izveidota kolekcija ar sacensību kausiem.

Foto - E.Gabranovs

Foto - E.Gabranovs

Pasaku tēls. Skaistajā Pelnušķītes kariatē bija iejūgti Orlovas šķirnes zirgi Kagors un Lunnij Kameņ. Tos vadīja Ivars Stašuls un Jeļena Stašule no Rēzeknes novada Kaunatas pagasta. Piemājas saimniecībā “Rudo kumeļu pauguri”, kas atrodas gleznainajā, skaistajā vietā netālu no Rāznas ezera, audzē dažādu šķirņu zirgus un ponijus. Uzminiet nu, kādas balvas saņēma zirgi? Auzas!

Pavada ar aplausiem. Zemnieku saimniecības “Vītolīņi” saimnieki no Šķilbēnu pagasta parādei gatavojās atbildīgi, pat uzbūvējot īpašu kariatē. Viņi izpelnījās arī īpašus aplausus, lai arī poniji niķojās un saimniekam Viktoram Sobolam kariatē nācās pavilkt pašam (foto). Zirgu sētas “Sudraba pakavi” īpašniece Larisa Klitončika zina teikt, ka poniji ir raksturā savdabīgi, uzsverot, ka vieglāk strādāt ar lielajiem zirgiem. Viņai piekrīt poniju saimnieks Viktors. “Ponijiem ir savi niķi un untumi. Kariatē vilka *tētis* ar *mammu*. *Tētis* strādāja, bet *mamma* divjūgā vēl nebija apradusi iet. Pie visa vainīgas sievietes,” viņš jokoja.

Svaru stieņa spiešana guļus

Mājup pārved visu medaļu komplektu

Balvu novada sportisti!

6.maijā Gulbenē notika Latvijas čempionāts klasiskajā svaru stieņa spiešanā guļus un Vidzemes reģiona kauss jeb Gulbenes novada čempionāts klasiskajā svaru stieņa spiešanā guļus (Latvijas kausa izcīņas 5.posms). Sacensībās ar lieliskiem panākumiem piedalījās arī Balvu novada sportisti.

Latvijas čempionātā klasiskajā svaru stieņa spiešanā guļus kategorijā "Jaunietes" līdz 69 kg Madara Dokāne izcīnīja 1.vietu (rezultāts – 40 kg). Absolūtā vērtējumā starp jauniešiem M.Dokāne ieguva 3.vietu, bet komandu vērtējumā – 4.vietu.

Kategorijā "Jaunieši" līdz 59 kg nepārspēts palika un 1.vietu izcīnīja Kristaps Komarovs (rezultāts – 50 kg). Tikmēr Aleksejs Kuzņecovs šajā pašā kategorijā līdz 66 kg ieguva 5.vietu (rezultāts – 70 kg). Komandu vērtējumā mūsējie sportisti ierindojās 6.vietā.

Kategorijā "Seniors 1" līdz 93 kg 2.vietu izcīnīja Konstantīns Kuzņecovs (rezultāts – 160 kg), 5.vietu – Sergejs Vinogradovs (līdz 93 kg, rezultāts – 135 kg). Savukārt Andrejs Kočerovs

šajā pašā kategorijā līdz 93 kg ieguva 7.vietu (rezultāts – 120 kg).

Kategorijā "Seniors 2" Balvu novada sportistiem vislielākais medaļu klāsts. Raimonds Celmiņš svara kategorijā "+120 kg" izcīnīja 1.vietu (rezultāts – 162,5 kg). 1.vietu ieguva arī Sergejs Sņegovs (līdz 105 kg, rezultāts – 152,5 kg) un Sergejs Vasiļjevs (līdz 93 kg, rezultāts – 140 kg). Savukārt Ilmārs Buliņš līdz 93 kg izcīnīja augsto 2.vietu (rezultāts – 112,5 kg), Andris Aleksejevs – 2.vietu (līdz 83 kg, rezultāts – 95 kg), bet Igors Aleksejevs – 3.vietu (līdz 74 kg, rezultāts – 105 kg). Šajā pašā kategorijā "Seniors 2" absolūtā vērtējumā zelta medaļas vēro 1.vietu izcīnīja Sergejs Sņegovs, 3.vietu – Sergejs Vasiļjevs, bet komandu vērtējumā Balvu novada sportistiem 6.vieta 17 komandu konkurencē.

Savukārt Vidzemes reģiona kausā (Gulbenes novada čempionātā klasiskajā svaru stieņa spiešanā guļus) kategorijā "Seniors 2" 1.vietu izcīnīja Sergejs Sņegovs (+83 kg), 2.vietu – Sergejs Vasiļjevs (+83 kg), arī Andris Aleksejevs ieguva 2.vietu (līdz 83 kg). Tikmēr komandu vērtējumā mūsējiem sportistiem 7.vieta.

Foto - no personīgā arhīva

Futbols

Kausu iegūst Abrene

Noslēgusies Viļakas pilsētas 2023.gada kausa izcīņa telpu futbolā. Kopumā turnīram pieteicās piecas komandas – FK "Abrene" (Viļaka), Viļaka "Zolota", "Dīvānu eksperti" (Viļaka), "Puto Kārsava" un "Baltinava".

Jau pirmajās spēlēs varēja noprast, kuras komandas cīnīsies par galveno trofeju - kausu. Baltinava pārliecinoši ar 12:0 uzvarēja Viļaka "Zolota" komandu. Ar tādu pašu rezultātu šo pašu komandu pārspēja arī FK "Abrene", bet "Puto Kārsava" ar 5:2 guva uzvaru pār futbolistiem no komandas "Dīvānu eksperti". Pēc divām graujošām neveiksmēm Viļaka "Zolota" nolēma neturpināt cīņu par kausu, rezultātā atlikušajos mačos saņemot tehniskos zaudējumus (0:5) un ierindojoties 5.vietā. Savukārt "Dīvānu eksperti" ar rezultātu 0:8 piekāpās FK "Abrene" futbolistiem, bet ar 3:6 "Baltinavai". Tikmēr saņemot tehnisko uzvaru 5:0 pret jau izstājušos Viļaka "Zolota" komandu,

"Dīvānu eksperti" ierindojās 4.vietā.

Visspraigākās cīņas notika starp FK "Abrene", "Puto Kārsava" un "Baltinavas" futbolistiem. Baltinavieši piekāpās gan "Puto Kārsava" komandai (4:10), gan FK "Abrene" futbolistiem (1:4), turnīru noslēdzot 3.vietā. Atlika noskaidrot kausa ieguvējus, par ko cīnījās FK "Abrene" un "Puto Kārsava" komandas. Pēc pirmā puslaika rezultāts bija 3:1 par labu kārsaviešiem. Šķita, ka arī otrais puslaiks aizritēs ar "Puto Kārsava" komandas pārsvaru. Tomēr, sākoties mača otrajai daļai, spēles ritējums mainījās par labu FK "Abrene" komandai un drīz vien rezultāts uz tablo rādīja neizšķirtu rezultātu – 3:3. Turklāt otrā puslaika izskaņā FK "Abrene" guva vēl divus bezatbildes vārtus un spēle noslēdzās ar rezultātu 5:3 abreniešu labā. Rezultātā "Puto Kārsava" ar vienu zaudējumu ierindojās 2.vietā, bet FK "Abrene", turnīrā izcīnot visas uzvaras, ieguva 1.vietu un kausu.

Uzvarētāji no FK "Abrene". Komandā spēlēja Endijs Lindenbergs, Norberts Kokorevičs, Endijs Pumpa, Artjoms Šaicāns, Kristers Kokorevičs un Vladislavs Rastorgujevs.

Foto - no personīgā arhīva

Meklējam atbildi

Vai par gājējiem padomāts?

Laikraksta "Vaduguns" redakcijā vērsās lasītājs, vēlreiz aktualizējot jautājumu, par ko esam rakstījuši jau iepriekš. Līdz šim gan nekādu izmaiņu tā arī nav.

Gājējiem un invalīdiem jāspraucas starp mašīnām

Runa ir par autostāvvietām Tīrgus ielā Balvos (pie skvēra). Kā redzams attēlos, gājēju ērtībām ierīkoti gan bruģēti celiņi, gan arī kāpnītes. Padomāts arī par cilvēkiem ar ierobežotām kustībām, lai ar invalīdu ratiņiem varētu ērti nobraukt pa nobrauktuvi. Viss izskatās skaisti, bet jautājums, – kāda tam visam jēga, ja tieši pretī kāpnēm un nobrauktuvei izveidotas kabatiņas automašīnām? "Rezultātā gājējiem jāspraucas starp stāvēšanai novietotajām mašīnām, nemaz nerunājot par neērtībām, ar kurām jāsarokas cilvēkiem invalīdu ratiņos. Turklāt šī vieta atrodas pie skvēra, pilsētas centrā, kur ikdienā pastaigājas diezgan daudz cilvēku. Vai tiešām to visu beidzot nevar sakārtot, piemēram, apmali pretī kāpnēm un nobrauktuvei nokrāsojot dzeltenā krāsā? Tad automašīnu vadītāji zinās, ka tur savus auto novietot

nedrīkst. Vai par gājējiem ir padomāts?" jautā lasītājs.

Problēma tiks atrisināta

Balvu novada pašvaldības policijas priekšniece RITA KRAVALE informē, ka šajā gadījumā no autovadītāju puses ceļu satiksmes noteikumi nav pārkāpti. Bet, lai turpmāk attēlos redzamajās vietās automašīnas netiktu novietotas un tās netraucētu kājgājējiem, risinājums ir vienkāršs. Proti, attiecīgajās stāvvietās nepieciešams uzklāt ceļa apzīmējumus – tā dēvētos dzeltenos krustus. Tas nozīmēs, ka šajās stāvvietās automašīnas nedrīkstēs novietot un līdz ar to šīs vietas būs atbrīvotas kājgājējiem un cilvēkiem ar ierobežotām kustībām.

Savukārt Balvu pilsētas pārvaldes vadītāja MARUTA CASTROVA pagājušajā nedēļā sarunā ar laikrakstu "Vaduguns" pastāstīja, ka šī nesakārtotā situācija jau bija

Foto - no personīgā arhīva

pamanīta. "Šogad, veicot horizontālo apzīmējumu uzklāšanu (atjaunošanu) uz ceļiem Balvu pilsētā, šī problēma tiks atrisināta. Paldies par ieteikumu. Darbi tiks uzsākti nākamajā nedēļā!" informēja M.Castrova.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Riskēt, lai glābtu citus

Ugunsdzēsībai Latvijā – 158!

Jau rītdien ugunsdzēsībai Latvijā apritēs 158.gadadiena, kad 90 ugunsdzēsēju depo visā Latvijā notiks arī Atvērto durvju diena. Pirms šī nozīmīgā notikuma uz sarunu aicinājam Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Balvu daļas amatpersonas, kuras vairāk iepazīstināja ar savu izvēlēto profesiju.

Vārds komandierim

Darbs ugunsdzēsēja glābēja profesijā nav un nekad nebūs viegls, tāpēc šādās svētku dienās vēl jo vairāk svarīgi apzināties savas izvēlētas profesijas nozīmi. Ugunsdzēsēju glābēju ikdienā redz aizsargtērpā, kad nav iespējams saskatīt, ka zem šī tērpa ir parasts cilvēks, kuru mājās gaida ģimene. Viņu atšķir tas, ka ugunsdzēsējs glābējs riskē ar savu dzīvību, lai glābtu citus. Tāpēc man ir liels lepnums un gandarījums par kolēģu paveikto, kā arī viņiem jābūt lepnēm par to, ko viņi dara ikdienā.

Kolēģiem 158.ugunsdzēsības gadadienā Latvijā novēlu saglabāt degsmi, kas līdzvērtīga tai, kāda tā bija pirmajā dienesta dienā! Savukārt jaunie censoņi un, iespējams, topošie kolēģi jau rītdien, 17.maijā, laipni gaidīti uz Atvērto durvju dienu Balvu daļā, kur mēs jums ar lielāko prieku pastāstīsim par ugunsdzēsēja glābēja profesiju. Tas neliks garlaikoties un vilties tiem, kuriem ir vēlme un spējas darīt vairāk iedzīvotāju drošībai!

Foto - no personīgā arhīva

ALVIS ROMĀNS, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Latgales reģiona pārvaldes Balvu daļas komandieris

Supervīri, kuri palīdzēs!

Viksnas pagasta iedzīvotāja LAURA KOŠĻEVA VUGD strādā jau vairāk nekā desmit gadus, un kopš 2020.gada pilda dienesta pienākumus ugunsdrošības uzraudzības un civilās aizsardzības inspektora amatā.

Ar bijību skatījās jau no bērnības

Šī profesija nebija viņas bērnības sapnis, lai gan kopš mazām dienām atceras, ar kādu bijību skatījās uz ugunsdzēsējiem glābējiem, kuri ar ieslēgtiem skaņas un gaismas signāliem steidzās palīgā. Tā darba dzīve L.Košļeva aizveda uz VUGD Balvu daļu, kur pirmie pienākumi bija vairāk saistīti ar lietvedību. Pēc tam jau dienestā nokļuva darba organizēšanas sektorā, kur vajadzēja rūpēties, lai visiem ugunsdzēsējiem glābējiem un inspektoriem būtu speciālais apģērbs, aprīkojums. Šajā amatā L.Košļeva strādāja no 2012.gada. Tad arī sanāca iepazīt ugunsdrošības uzraudzības un civilās aizsardzības inspektora darba specifiku. Tika nolemts mācīties un iegūt atbilstošu speciālo izglītību, jo bakalaura grāds jau bija saņemts. Tā šobrīd L.Košļeva ir Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas 3.neklāties kursa studente. Vēl pēdējie eksāmeni šomēnes, un tad jau prakse un kvalifikācijas darbs.

Viņa piebilst, ka sabiedrībā VUGD visbiežāk asociējas ar ugunsdzēsēja glābēja profesiju un virišķīgu nozari, tomēr dienesta atbildībā ir

vairākas jomas, līdz ar to arī iespējama profesiju klāsts ir krietni plašāks. "Manā ikdienā viens no galvenajiem darba pienākumiem ir sadarbība ar dažādiem cilvēkiem, uzņēmumiem un pārbaužu veikšana dažādos objektos, lai noskaidrotu, vai un kā tiek ievērotas ugunsdrošības un civilās aizsardzības prasības. Ja redzu, ka objekts apdraud cilvēku veselību un dzīvību, pārkāpumus aicinu novērst. Man ir arī tiesības apturēt vai ierobežot būves vai iekārtas ekspluatāciju, būvdarbus. Un ir vēl kāds pienākums, kas man ļoti patīk. Proti, piedalos dažādos preventīvos pasākumos, kur kopā ar kolēģiem gan bērniem, gan pieaugušajiem stāstām par dieņestu, profesiju, bet, kas šķiet pats svarīgākais, atgādinām drošības jautājumus," ar savu darba ikdienu iepazīstina L.Košļeva.

Lepojas ar komandu, kurā strādā

Jautāta, kas ir lielākie izaicinājumi darbā, L.Košļeva stāsta, ka laikam jau tas, ka ir cilvēki, kuriem šķiet, ka ar viņiem nekas sliktas nenotiks. Liels izaicinājums ir arī tas, ja netiek ievērotas ugunsdrošības prasības, kuras izpildīt neprasa lielus ieguldījumus un laiku, bet tas tik un tā netiek izdarīts. "Pārbaudes veicam, lai sabiedrība būtu drošākā vidē. Tomēr pozitīvi, ka paaudzes mainās, un priecājos redzēt, ka jaunās ģimenes ļoti piedomā pie drošības jautājumiem. Arī Balvu novadā dzīvojošie cilvēki ugunsdrošības jautājumos

kļuvuši atbildīgāki. Uzlabojas cilvēku informētība, cilvēki nebaidās jautāt un noskaidrot. Arī 17.maijā, kad visu ugunsdzēsēju depo durvis būs atvērtas ikvienam interesentam, ir lieliska iespēja atnākt ciemos, apskatīt specializētos transportlīdzekļus un arī pajautāt to, kas ir neskaids. Šobrīd aktuālākais ir kūlas dedzināšana, kas ir aizliegta un sodāma rīcība. Kūlas ugunsgrēki ir tik neprognozējami un var atnest lielu nelaimi. Un tuvojās arī vasara ar dažādiem ūdens priekiem, tādēļ aicinu ģimenes pārrunāt drošības jautājumus, jo katru gadu noslikst vairāki desmiti cilvēku... Noteikumi ir jāievēro, lai pasargātu sevi un savus mīļos," uzsver L.Košļeva.

Un vai atmiņā palicis kāds īpaši spilgts gadījums no darba dzīves? L.Košļeva atceras, ka reiz kāds daudzdzīvokļu mājas iedzīvotājs, veicot apkures ierīces un dūmvada patvaļīgu būvniecību, neievēroja ugunsdrošības prasības, tādējādi vairākkārt pakļaujot briesmām sevi un mājas iedzīvotājus. "Apsekojot objektu, visā daudzdzīvokļu mājā tika konstatēts liels piedūmējums, bet piedūmotā dzīvokļa īpašnieks bija agresīvi noskaņots, neieklaušējās un nesadarbojās ar ugunsdzēsējiem glābējiem. Viņš arī nebija gatavs pārkāpumu novērst, lai gan tas apdraudēja paša un līdzcilvēku drošību. Tas ir skumji, jo vienmēr var gadīties, ka kādu iemeslu dēļ esam pieļāvuši kļūdas, bet to tad vajag atzīt un trūkumus novērst. Mēs katrs esam atbildīgs par savu un līdzcilvēku drošību. Turklāt lielākā

Foto - no personīgā arhīva

Laura Košļeva. VUGD Balvu daļas ugunsdrošības uzraudzības un civilās aizsardzības inspektore virsleitnante stāsta, ka viņai ugunsdzēsēji glābēji asociējas ar supervīriem, kuri palīdzēs jebkurā situācijā: "Zinu, – ja notiek nelaime un kolēģi ir notikuma vietā, viņi palīdzēs arī tad, ja apstākļi būs neierasti!"

daļa ir situācijas, kuras varam mainīt mēs paši, ja vien mazliet vairāk piedomājam un esam uzmanīgāki. Savukārt kolēģiem novēlu saglabāt entuziasmu, izjust piepildījumu un gandarījumu par savu darbu. Lepojos ar komandu, kurā strādāju! Lai mums visiem mierīgas darba gaitas dienestā!" vēl L.Košļeva.

Aviāciju nomaina pret glābēja darbu

VUGD Balvu daļas ugunsdzēsējs glābējs (autovadītājs) kaprālis SERGEJS FJODOROVŠ Balvu daļā dienesta pienākumus pilda jau 28 gadus. Viņš kolēģiem svētkos vēl stipru veselību, nezaudēt optimismu un darbu darīt no sirds!

Operatīvajos dienestos – abi ar sievu

S.Fjodorovs 1990.gadā absolvēja Balvu 2.vidusskolu, pēc kā dienēja obligātajā karadienestā Aviācijas bāzē Rīgā. Bija arī plāns palikt virsdienestā, bet bāzi pārcēla uz Lielvārdi, kas pamudināja atgriezties dzimtajos Balvos. Tādēļ gan doma par turpmākās karjeras saistīšanu ar militāro jomu netika atmetta, un 1994.gadā S.Fjodorovs pieteicās dienestam VUGD Balvu daļā. "Skolas gados saņēmu par aviāciju, bet dzīve iekārtojās tā, ka vienlīga strādāju jomā, kurā darbinieki nēsā formas tērpu un ievēro reglamentu. Ugunsdzēsēja darbs man šķita vilinošs, jo tajā mēs palīdzam nelaimē nonākušiem cilvēkiem. Interesants ir fakts, ka abi ar sievu Ilonu strādājam operatīvajos dienestos. Es esmu ugunsdzēsējs glābējs, viņa – mediķe Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā, tādēļ mums nereti sanāk satikties izsaukumos," stāsta

S.Fjodorovs.

Pieredzējušā ugunsdzēsēja glābēja darba diena sākas pulksten 8 no rīta ar dežūras pieņemšanu no iepriekšējās maiņas – tiek pārbaudīta tehnika, sakari, aprīkojums. Ja nepieciešams, tehnika tiek remontēta. Turpinājumā no pulksten 11 līdz 13 un no pulksten 15 līdz 19 katru maiņu notiek gan teorētiskās, gan praktiskās nodarbības, kas ugunsdzēsēja darbā ir ļoti svarīgi, lai nezaudētu iemaņas. Savukārt no pulksten 19 līdz 20 rit fiziskās sagatavotības treniņi speciāli aprīkotā sporta zālē, kas ir neatņemama ugunsdzēsēju glābēju darba sastāvdaļa.

Lepojas, ka var palīdzēt cilvēkiem

S.Fjodorovs stāsta, ka katru mēnesi tiek kārtota arī teorētisko zināšanu pārbaude par apgūtajām tēmām, bet reizi gadā ir fiziskā pārbaude, kad katrai vecuma grupai jākārt normatīvi pēc atsevišķām prasībām. Pēdējos gados VUGD Balvu daļā vismaz reizi gadā ir arī vēl viena obligāta praktiskā nodarbība, kas notiek īpaši aprīkotā konteinerā un īpašos apstākļos. Proti, izmantojot ugunsdzēsēja glābēja aizsargtērpu un elpošanas aparātu, kas domāts darbam elpošanai nepiemērotā

vidē, ugunsdzēsēji glābēji mācās pārvarēt dažādus šķēršļus. Bet, protams, viss iepriekš minētais tiek atcelts brīdī, kad atskan trauksmes signāls un jādodas uz izsaukumu.

Tikmēr lielākais izaicinājums darbā, kā uzsver S.Fjodorovs, ir laikus nonākt negadījuma vietā un pēc iespējas ātrāk sniegt palīdzību. Protams, līdzšinējo 28 gadu laikā bijuši arī vairāki izsaukumi, pēc kuriem vajag laiku, lai atgūtos. "Emocionāli visgrūtāk ir strādāt izsaukumos pēc autoavārijām, kurās cietuši vai gājuši bojā cilvēki. Pie tā pierast nevar. Prātā palikusi avārija uz Bolupes tilta Balvos, kad sarežģītos apstākļos no sadragātas automašīnas bija jāatbrīvo dzelžos iespiestus jauniešus. Mums tas arī veiksmīgi izdevās," savu un kolēģu profesionālo darbu uzteic S.Fjodorovs.

Pieredzējušais VUGD darbinieks piebilst, – nav nekāds jaunums, ka attīstība ir tur, kur ir finanses. Tādēļ VUGD katru gadu iespēju robežās iepērk arvien jaunāku tehniku. "Protams, gribētu, lai šāda tehnika būtu visās VUGD daļās Latvijā. Viens no sāpīgākajiem jautājumiem šogad ir darba samaksa par virsstundām – tam trūkst līdzekļu. Šī iemesla dēļ Latvijā uz laiku slēgti vairāki VUGD posteņi. Tomēr varam lepoties, ka mums joprojām ir iespēja palīdzēt cilvēkiem, mēs

Foto - no personīgā arhīva

Sergejs Fjodorovs. Pieredzējušais ugunsdzēsējs glābējs nešaubās, ka profesionālam VUGD darbiniekam jābūt labā fiziskā formā, noturīgam stresa situācijās un jāpiemīt atbildības sajūtai: "Šim darbam jābūt kā aicinājumam palīdzēt cilvēkiem. Ja jaunietis tam ir fiziski un morāli nobriedis, tad laipni lūgts!"

ejam līdzī laikum un pilnveidojamies arī profesionāli!" gandarīts ar savu darbu ir S.Fjodorovs.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

Kapusvētki

Romās katoļu draudzēs

BALVU UN SPRŪGU DRAUDŽU KAPSĒTĀS

10.jūnijā plkst. 15.00 **Miezāju** kapos un plkst. 16.00 **Čāgu** kapos; **17.jūnijā** plkst. 14.00 **Tutinavas** kapos un plkst. 15.30 **Derdziņu** kapos; **24.jūnijā** plkst. 15.00 **Dampadruvas** kapos un plkst. 16.00 **Kačupes** kapos; **25.jūnijā** plkst. 16.00 **Lācupes** kapos; **1.jūlijā** plkst. 12.00 **Začu** kapos un plkst. 15.00 **Balvu-Rozu** kapos; **8.jūlijā** plkst. 15.00 **Mežarijas** kapos un plkst. 16.30 **Priedaines** kapos; **15.jūlijā** plkst. 15.00 **Pilskalna** kapos un plkst. 16.00 **Naudaskalna** kapos; **22.jūlijā** plkst. 15.00 **Salmaņu** kapos un plkst. 16.00 **Dūrupes** kapos; **29.jūlijā** plkst. 15.00 **Pansionāta** kapos un plkst. 16.00 **Silaciema-Kurnas** kapos; **5.augustā** plkst. 14.00 **Pērkonu** kapos un plkst. 15.00 **Eglukalna** kapos; **6.augustā** plkst. 14.00 **Sebežu** kapos un plkst. 15.00 **Romūkstu** kapos.

BALTINAVAS, ŠĶILBĒNU UN TILŽAS DRAUDŽU KAPSĒTĀS

27.maijā plkst. 13.00 **Gusakovas** kapos, plkst. 14.00 **Čilipīnes** un plkst. 16.00 **Dansku** kapos; **3.jūnijā** plkst. 13.00 **Bakarevas** kapos, plkst. 14.00 **Loginu** kapos un plkst. 16.00 **Merkuzīnes** kapos; **10.jūnijā** plkst. 13.00 **Ančepovas** kapos, plkst. 14.00 **Lotušu** kapos un plkst. 16.00 **Plešovas** kapos; **17.jūnijā** plkst. 13.00 **Kozlovas** kapos, plkst. 14.00 **Dagunovas** kapos un plkst. 16.00 **Bēliņu** kapos; **1.jūlijā** plkst. 13.00 **Ostraleiduma** kapos, plkst. 14.00 **Dukuļevas** kapos un plkst. 16.00 **Plieševas** kapos; **8.jūlijā** plkst. 13.00 **Ploskīnes** kapos, plkst. 14.00 **Augstasila** kapos un plkst. 16.00 **Vilkovas** kapos; **15.jūlijā** plkst. 12.00 **Runcenes** kapos, plkst. 13.00 **Purviņu kapos**, plkst. 14.00 **Ūdrenes** kapos un plkst. 16.00 **Breksenes** kapos; **22.jūlijā** plkst. 11.00 **Svičevas** kapos, plkst. 12.00 **Buku-Zelču** kapos, plkst. 13.00 **Slobodas** kapos un plkst. 16.00 **Gubas** kapos; **29.jūlijā** plkst. 12.00 **Lutanāna** kapos, plkst. 13.30 **Ranguča** kapos, plkst. 14.30 **Kāpesila** kapos un plkst. 16.00 **Tilžas** kapos.

VIĻAKAS, KUPRAVAS UN LIEPNAS DRAUDŽU KAPSĒTĀS

1.jūlijā plkst. 14.00 **Viduču** kapos un plkst. 16.00 **Olutovas** kapos; **8.jūlijā** plkst. 14.00 **Slotukalna** kapos un plkst. 16.00 **Lašku** kapos; **15.jūlijā** plkst. 14.00 **Skandīnes** kapos un plkst. 16.00 **Aizgalīnes** kapos; **30.jūlijā** plkst. 15.00 (katru gadu pēdējā jūlija svētdienā) **Liepnas Saidu** kapos; **30.jūlijā** Sv. Mise plkst. 12.00, pēc tam uz kapiem plkst. 14.00 **Kupravas** baznīcā; **6.augustā** **Viļakas Sv. Mateja** kapos pēc Sv. Mises baznīcā (ap plkst. 12.30); **12.augustā** plkst. 13.00 **Vēdeniešu** kapos; **19.augustā** plkst. 15.00 **Rejevas** kapos; **27.augustā** plkst. 15.30 **Purnavas** kapos (Liepnas draudze); **10.septembrī** plkst. 16.00 **Kudupes** kapos (Liepnas draudze).

BĒRŽU, AUGUSTOVAS, KRIŠJĀŅU UN RUGĀJU DRAUDŽU KAPSĒTĀS

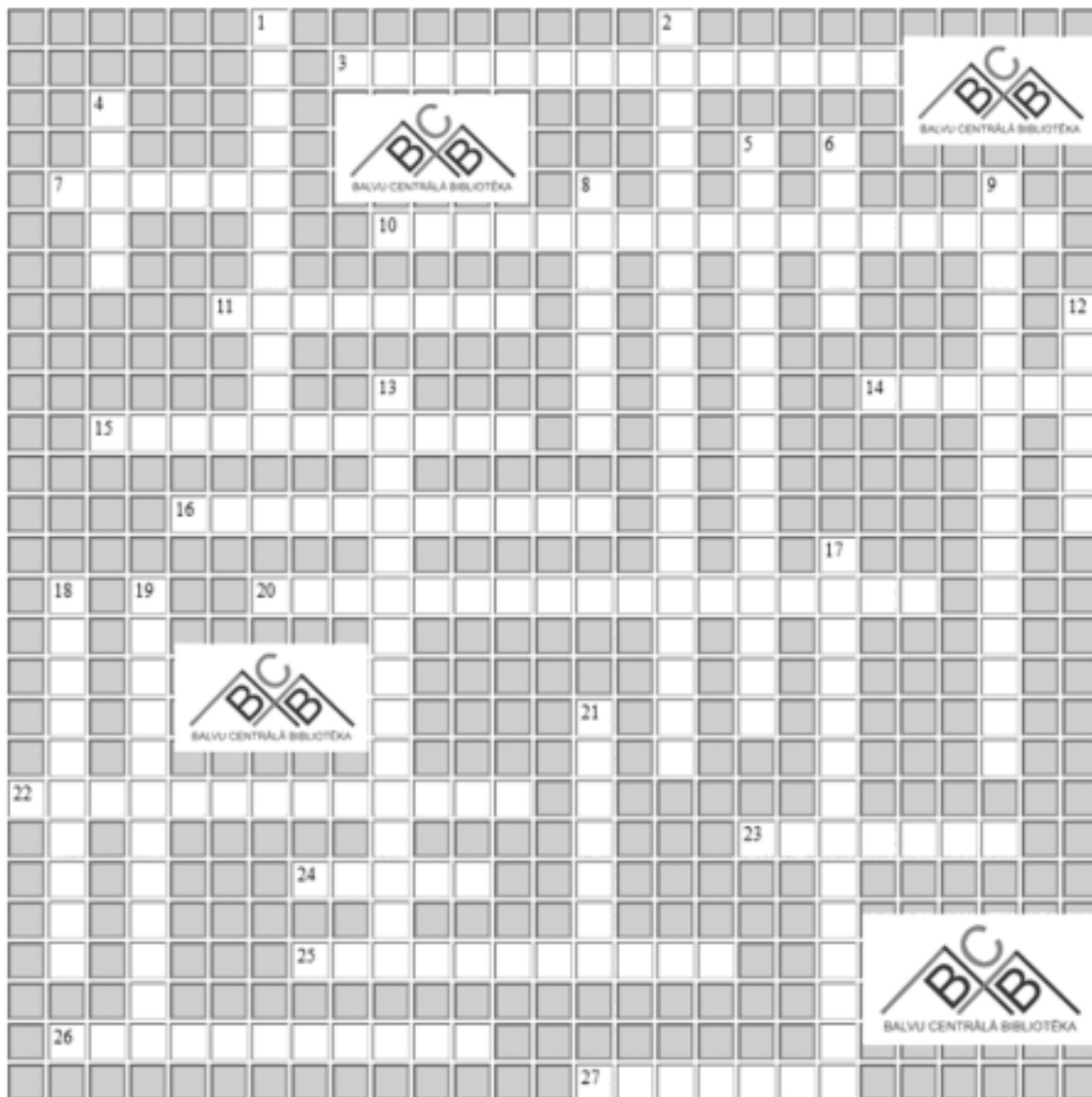
3.jūnijā plkst. 13.00 **Vilkavas** kapos, plkst. 15.30 **Sudarbes** kapos, plkst. 17.00 **Kraukļevas** kapos un plkst. 18.00 **Auškas** kapos; **10.jūnijā** plkst. 11.00 **Slavītu** kapos; plkst. 13.00 **Stāmeru** kapos, plkst. 15.00 **Čušļu** kapos un plkst. 18.00 **Cūkusalas** kapos; **17.jūnijā** plkst. 11.00 **Ūpatnieku** kapos, plkst.12.30 **Grūziņu** kapos; plkst. 14.00 **Bolupes** kapos; **1.jūlijā** plkst. 12.30 **Mastariņas** kapos, plkst. 14.30 **Bēržu** kapos un plkst. 16.30 **Lieparu** kapos; **15.jūlijā** plkst.12.00 **Golvoru** kapos, plkst. 14.00 **Lidumnieku** kapos un plkst. 16.00 **Saksmāles** kapos; **22.jūlijā** plkst.12.00 **Dubļukalna** kapos, plkst. 14.00 **Reibānu** kapos un plkst. 16.30 **Dekšņu** kapos; **29.jūlijā** plkst. 12.00 **Ķeiseļovas** kapos, plkst. 13.30 **Kaupiņu** kapos un plkst. 15.00 **Putrānu** kapos; **5.augustā** plkst. 11.30 **Vārnienes** kapos, plkst. 13.30 **Silenieku** kapos un plkst. 15.30 **Cepurnieku** kapos.

BALVU, TILŽAS, VIĻAKAS UN KĀRSĀVAS EVANĢĒLISKI LUTERISKAJĀS DRAUDŽĒS

1.jūlijā plkst. 11.00 **Čukulkalna** kapos; **2.jūlijā** plkst. 11.00 **Balvu** kapos un plkst. 13.00 **Miezāju** kapos; **8.jūlijā** plkst. 13.00 **Kamoļkalna** kapos, plkst. 14.00 **Vectilžas** kapos un plkst. 16.00 **Čudarienes** kapos; **22.jūlijā** plkst. 11.00 **Garosilu** kapos, plkst. 12.00 **Pokratas** kapos un plkst. 14.00 **Gaiļakalna** kapos; **23.jūlijā** plkst. 12.00 **Kārsavas** kapos; **5.augustā** plkst. 13.00 **Krišjāņu** kapos un plkst. 15.00 **Kāpessila** kapos; **6.augustā** plkst. 10.00 **Jaškovas** kapos; **12.augustā** plkst. 11.00 **Benislavas** kapos un plkst. 14.00 **Andrakalna** kapos; **13.augustā** plkst. 12.00 **Priedaines** kapos.

Prātnieks 5. kārtā

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsim līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālajā bibliotēkā, zvanot uz tālruni 64522111vai elektroniski uz e-pastu: evita@balvurcb.lv

Vertikāli

1. Filma, kas veidota pēc rakstnieces Noras Ikstenas romāna motīviem.
2. Maija mēneša autore Zvaigznes grāmatnīcās.
4. Viena no trijām uzturvielām, kas ir nozīmīga uztura sastāvdaļa.
5. Autore romānam "Mēs zinām, ka atceries".
6. Maija mēneša vārda dienas gaviļnieks.
8. Pērle Atlantijas okeānā. Šo salu mēdz dēvēt arī par "mūžīgā pavasara salu".
9. Latvijā sastopams, aizsargājams putns.
12. Maija mēneša nosaukums, kas radies par godu Senās Romas dievītei...
13. Austriešu neiropatologs, psihiatrs, psihologs, psihoanalīzes koncepcijas pamatlicējs.
17. Latviešu rakstnieks, dzejnieks, dzimis 1914. gada 6. maijā.
18. Pārvietošanās līdzeklis, ar kuru pārvietojas stāvot.
19. Augu vīrišķās dzimumšūnas, kas izskatās kā smalks pulveris.
21. Jau tradicionāli 4. maijā Nacionālie bruņotie spēki rīko militāro parādi kādā no Latvijas vēsturiskajiem novadiem.

Kurā pilsētā parāde norisināsies 2024.gadā?

Horizontāli

3. Augstāko valsts apbalvojumu par ilggadēju ieguldījumu izglītības un novadpētniecības darbā, skolu jaunatnes patriotiskajā audzināšanā saņēma novadpētniece...
7. Barības rezervuārs.
10. Filma, kuras režisors ir Askolds Saulītis.
11. Vidsaudzveidīgākā un izplatītākā mūsdienu rāpuļu grupa.
14. Maija otrajā pusē sāk ziedēt...
15. Šie svētki tiek svinēti katru gadu maija otrajā svētdienā.
16. Ar kādu lielāko muzeju pasaulē lepojas Vācijā?
20. Augstāko valsts apbalvojumu par ilggadēju darbu un nozīmīgu ieguldījumu uzņēmējdarbības attīstībā saņēma novadniece...
22. Astras Filipsones debijas romāns.
23. Latīniskais nosaukums ir 'Sorbus'.
24. Lapu vai sējas mēnesis.
25. Trešie nozīmīgākie svētki kristiešu liturģiskajā gadā.
26. Daudzgadīgs primulu dzimtas lakstaugs, kas ierindojas vērtīgo ārstniecības augu sarakstā.
27. Ķermenis sastāv no vairākiem posmiem, un tā garums ir no 8 līdz 15 centimetriem.

4. kārtas atbildes

Vertikāli: 1.Parastā māllēpe. 2.Olu kaujas. 3.Bille. 5.Purva purene. 6.Sulu mēnesis. 7.Lieldienas. 9.Klusā sestdiena. 11.Digitālā nedēļa. 12.Pazudusi meita. 14.Divpunktu mārite. 15.ChatGPT. 17.Mājas vistai. 18.Dzenis. 20.Ērces. 21.Bērzu sulas. 23.Odi nekož. 25.Kukaiņi.

Horizontāli: 4.Balodis. 8.LIKTA. 10.Ēvalds Valters. 13.Māsa Magda. 16.Saimes galds. 19.Kristine Neimane. 22.Armands. 24.Abavu. 26.Lieldienu ticējums. 27.Grafoloģija. 28.Pūpoli. 29.Forsitija.

Pareizas atbildes iesūtījuši: A.Mičule, I.Svilāne, V.Ločmele, Ā.Zeltkalne, I.Homko, L.Mežale, J.Pošeika. **Balvu no apgāda "Zvaigzne ABC" saņem** INESE HOMKO no Medņevas. Pēc balvas griezties Balvu Centrālajā bibliotēkā.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Informē VID

Svarīga informācija par darbu vasaras brīvlaikā skolēniem un viņu vecākiem

Tuvojoties vasaras brīvlaikam, atgādinām, ka vecākiem ir tiesības saglabāt nodokļa atvieglojumu par bērniem, kuri strādā tikai vasaras brīvlaikā, ir vecumā līdz 19 gadiem un mācās vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē.

Nodokļu atvieglojumi vecākiem

Ja bērns līdz 19 gadu vecumam turpina mācības un strādā **tikai vasaras brīvlaikā** (no 1.jūnija līdz 31.augustam), vecākam nav algas nodokļa grāmatiņā jāsvitro ieraksts par bērnu kā apgādājamo, un atrašanās vecāka apgādībā arī netiks pārtraukta automātiski. Tādējādi arī tad, ja bērns vasaras brīvlaikā strādā, vecāks saglabā atvieglojumu par apgādībā esošu personu – vecāka algas daļa, ko neapliek ar nodokļiem, palielinās par 250 eiro mēnesī.

Savukārt tiem vecākiem, kuru bērni līdz 19 gadu vecumam mācās un strādā arī mācību gada laikā, bērna atrašanās apgādībā tiek pārtraukta automātiski tiklīdz skolēns uzsācis darba attiecības. Ja skolēns pārtrauc strādāt, vecākiem pašiem bērns jāatjauno apgādībā.

Nodokļu samaksas nosacījumi

Nodokļu samaksas nosacījumi ir atkarīgi no tā, kāds nodokļu maksāšanas režīms ir skolēna darba devējam:

□ **Vispārējais nodokļu maksāšanas režīms**

Ja skolēns strādā pie darba devēja (arī pie mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja) vispārējā nodokļu maksāšanas režīmā, tad darba devējs no algas maksā iedzīvotāju ienākuma nodokli 20% (vai 23%, ja nav iesniegta algas nodokļa grāmatiņa vai tā ir iesniegta, bet tajā nav atzīmēta darba vieta, vai skolēns algas grāmatiņā ir atzīmējis, lai piemēro 23%) un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 34,09%.

Sociālās iemaksas neveic, ja skolēns ir jaunāks par 15 gadiem. Citos gadījumos 10,50% darba ņēmēja sociālo iemaksu daļu darba devējs ietur no skolēna algas, savukārt 23,59% sociālo iemaksu daļu darba devējs maksā no saviem līdzekļiem.

□ **Darba devējs ir lauksaimnieks**

Ja skolēns vasarā saņem sezonas laukstrādnieku ienākumu, strādājot lauku darbos, skolēna ienākumam tiek piemērota nodokļa likme 15%, bet ne mazāka kā 0,70 eiro katrā nodarbinātības dienā.

Piemēram, ja kopējā saņemamā atlīdzība par mēnesi ir 500 eiro un nevienā no dienām tā nav mazāka par 4,70 eiro, ienākums, ko saņems skolēns pēc laukstrādnieku ienākuma nodokļa nomaksas, būs 425 eiro.

Algas nodokļa grāmatiņa

Skolēni, kuri strādās vasaras mēnešos vispārējā nodokļa

maksāšanas režīmā, var izvēlēties – iesniegt vai neiesniegt algas nodokļa grāmatiņu. Savukārt, saņemot sezonas laukstrādnieku ienākumu, algas nodokļu grāmatiņu darba vietā iesniegt nevar un ienākumiem nevar piemērot iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumus.

Ja algas nodokļa grāmatiņa netiek iesniegta, tad ienākumiem tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodoklis 23% apmērā no pirmā centa. Taču pēc tam, nākamajā gadā no 1.marta līdz 1.jūnijam iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, var saņemt atpakaļ pārmaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokļa daļu.

Savukārt, ja algas grāmatiņu iesniedz un tajā atzīmē darbavietu, ienākumiem tiek piemērots iedzīvotāju ienākuma nodoklis 20% apmērā un arī VID prognozētais neapliekamais minimums.

Piemēram, ja saņemamā atlīdzība ir 500 eiro un ir piemērots VID prognozētais mēneša neapliekamais minimums 150 eiro, skolēns pēc nodokļu samaksas saņem 388 eiro.

Ja algas nodokļa grāmatiņa nav iesniegta un saņemamā atlīdzība ir 500 eiro, skolēns pēc nodokļu samaksas saņem 343 eiro.

Ja skolēns izvēlas iesniegt algas nodokļa grāmatiņu, tad tajā jāatzīmē galvenā ienākuma gūšanas vieta (t.i., jāatzīmē attiecīgais darba devējs, pie kura bērns strādās).

Algas nodokļa grāmatiņa ir pieejama tikai elektroniski VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmā, un visas darbības, kas tajā veicamas, notiek elektroniski.

Plašāka informācija par elektroniskajām algas nodokļa grāmatiņām pieejama VID mājaslapas sadaļā "Algas nodokļa grāmatiņa".

Jautājumu un neskaidrību gadījumā aicinām zvānīt uz VID konsultatīvo tālruni 67120000 vai uzdot jautājumu rakstiski savā EDS kontā, sadaļā "Sarakste ar VID".

Jaunieši, kuri iecerējuši vasaras mēnešos strādāt, noderīgu informāciju atradīs arī Valsts nodarbinātības aģentūras, Valsts darba inspekcijas un Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras tīmekļa vietnē.

Informē VM

Atceļ obligātu sejas maskas lietošanas prasību ārstniecības iestādēs un sociālās aprūpes centros

Nemot vērā Covid-19 izplatības riska samazinājumu, kā arī citu Eiropas Savienības valstu praksi attiecībā uz sejas masku lietošanu, Veselības ministrija rosina atcelt obligātu prasību par sejas masku lietošanu ārstniecības iestādēs un ilgstošas sociālās aprūpes iestādēs.

9. maijā valdība atbalstīja Veselības ministrijas projektu, kas paredz, ka sejas maskas var nelietot ārstniecības iestādēs un sociālās aprūpes centros. Taču tiek paredzētas tiesības ārstniecības iestādēm un sociālās aprūpes centriem noteikt nepieciešamību lietot sejas maskas gan darbiniekiem, gan pacientiem, gan apmeklētājiem, izvērtējot riskus atbilstoši reģionālajai epidemioloģiskajai situācijai. Šāda situācijas varētu būt, piemēram, uzliesmojumu gadījumā konkrētajā iestādē.

Pašlaik ir uzlabojusies epidemioloģiskā situācija valstī un pasaulē un pēdējā laikā vairs nav novērojami uzliesmojumi ar ļoti lielu Covid-19 inficēto skaitu, kā arī Covid-19 saslimšana norit vieglā formā un slimnīcās nonāk mazāks skaits pacientu ar pamatdiagnozi Covid-19. Tādēļ infekcijas izplatība vairs nerada tik augstu risku veselības aprūpes sistēmai, kā tas bija agrāk, un šobrīd Covid-19 ir pielīdzināma

citām cirkulējošām respiratorām infekcijām. Tādēļ arī epidemioloģiskās drošības pasākumi ir jāpielīdzina citiem respiratoro infekciju ierobežojošiem pasākumiem, tai skaitā regulējums sejas masku lietošanai.

Tāpat ir precizēta kārtība, kā par valsts budžeta līdzekļiem institūcijās var testēt ar Covid-19 antigēna testiem darbiniekus ar augšējo elpceļu infekcijas pazīmēm un testēt klientus ar Covid-19 skrīninga testiem. Šīs normas ir piemērojamas līdz šī gada 30.jūnijam. Pārejas periodu plānots saglabāt, jo valsts sociālās aprūpes centru rīcībā vēl ir palikuši gan Covid-19 antigēna testi darbiniekiem, gan Covid-19 skrīninga testi klientiem. Gadījumos, ja darbiniekam ir negatīvs Covid-19 tests, bet ir augšējo elpceļu infekcijas slimību pazīmes, darbinieks nedrīkst apmeklēt darbu klātienē, jo tas var izraisīt respiratoro vīrusu izplatību darbavietā.

Informē NVA

Skolēni var reģistrēties dalībai NVA vasaras nodarbinātības pasākumā

Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA) ar 10.maiju atvēra skolēnu elektronisko reģistrāciju dalībai nodarbinātības pasākumā vasaras brīvlaikā. Pasākums norisināsies no 1.jūnija līdz 31.augustam, piedalīties pasākumā var skolēni vecumā no 15 līdz 20 gadiem (ieskaitot), kuri iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs. Skolēnu elektroniskā reģistrācija turpināsies līdz 17.augustam.

Pieteikties vasaras darbam skolēni varēs, aizpildot pieteikuma anketu NVA mājaslapas sadaļā "Skolēnu vasaras darbs" (<https://www.nva.gov.lv/lv/skolenu-vasaras-nodarbinatiba-skoleniem>). Ja pieteikums būs aizpildīts un iesniegts pareizi, uz pieteikumā norādīto e-pasta adresi tiks nosūtīts reģistrācijas apstiprinājums.

Aicinām skolēnus pirms reģistrācijas NVA mājaslapas sadaļā "Skolēnu vasaras darbs" iepazīties ar pasākuma aprakstu, nosacījumiem, skolēna un darba devēja pienākumiem un tiesībām. Ja rodas jautājumi, skolēns var sazināties ar darbinieku, kurš attiecīgajā NVA filiālē atbild par vasaras nodarbinātības pasākuma īstenošanu, atbildīgo darbinieku kontaktinformācija ir pieejama – <https://www.nva.gov.lv/lv/skolenu-vasaras-nodarbinatiba-skoleniem#ja-rodas-papildus-jautajumi-zvaniet-kontaktpersonai-kas-filiale-atbild-par-pasakumu>.

NVA vērs uzmanību, ka skolēna reģistrācija vēl negarantē iesaisti pasākumā, jo valsts līdzfinansēto darbavietu skaits ir ierobežots, un darba devēji būs tie, kas izvēlēsies viņiem piemērotus darbiniekus no skolēnu vidus. Lai nodrošinātu sev iespēju strādāt valsts līdzfinansētajā darbavietā, skolēns par nodarbinātību var iepriekš vienoties ar darba devēju, kurš NVA ir pieteicis darba vietu vasaras nodarbinātības pasākumam. Darba devēju piedāvāto brīvo darbavietu saraksts publicēts NVA mājaslapā: <https://www.nva.gov.lv/lv/skolenu-vasaras-nodarbinatiba-skoleniem#brivo-darba-vietu-saraksts>. Iesakām sekot līdzi brīvo darba vietu sarakstam un pieteikties atbilstoši vakancei, sazinoties gan ar darba devēju, gan ar NVA filiāles atbildīgo darbinieku.

Pirms iesaistes pasākumā ar skolēnu sazināsies NVA pārstāvis, kurš informēs par pasākuma iesaistes nosacījumiem un skolēna turpmāko rīcību.

Arī šovasar valsts līdzfinansētajās darba vietās varēs strādāt Ukrainas civiliedzīvotāju bērni. Informācija ukraiņu valodā par skolēnu vasaras nodarbinātības pasākumu pieejama NVA mājaslapā: <https://www.nva.gov.lv/lv/litniiy-zakhid-z-pracevlashtuvannya-uchniv>.

Skolēns pasākumā tiks nodarbināts vienu mēnesi vai, vienojoties ar darba devēju, līdz diviem mēnešiem. Skolēns vecumā no 15 līdz 17 gadiem tiek nodarbināts ne ilgāk kā 7 stundas dienā un ne vairāk kā 35 stundas nedēļā. Skolēns vecumā no 18 līdz 20 gadiem tiek nodarbināts 8 stundas dienā, 40 stundas nedēļā. Skolēni netiek nodarbināti darbos, kas saistīti ar paaugstinātu risku viņu drošībai, veselībai, tikumībai un attīstībai. Skolēna mēneša atalgojums par pilnu nostrādātu darba laiku būs ne mazāks par valstī noteiktās minimālās algas apmēru – 620 eiro pirms nodokļu nomaksas.

Detalizētāka informācija par NVA īstenoto aktīvo nodarbinātības pasākumu "Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs" pieejama NVA mājaslapas sadaļā "Skolēnu vasaras darbs".

